

REDAKCJA
tel. 662 061 331

ODWIEDŹ NASZ PORTAL

WĄBRZEŹNO- CWA.PL

**Bieżące informacje
z regionu
pod Twoją ręką**

tel. 516 836 355

**Tanie Dachy
Jabłonowo**

sprzedaż - pomiar - montaż

• Dachy • Rynny • Akcesoria
• Garaże • Okna
• Obróbki blacharskie

GMINA PŁUŻNICA

Młodzi inspirują

str. 4 - Aktualności

POWIAT

Świątowali
pracownicy socjalni

str. 7 - Fotorelacja

CZWARTEK

5 GRUDNIA 2024

ISSN: 2080-0878

2,99 zł
w tym 5% VAT

nr 49/2024 (814)

CWA

TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

O finansach i transporcie

POWIAT ➤ W czwartek 28 listopada odbyła się VII sesja Rady Powiatu w Wąbrzeźnie. Radni ustalili między innymi program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2025 oraz przyjęli kilka uchwał, dotyczących finansów powiatu

Zgodnie ze zwyczajem na początku sesji starosta wąbrzeski Krzysztof Maćkiewicz przedstawił informację z prac zarządu w okresie między sesjami oraz z wykonania uchwał rady powiatu. Pierwsza z przyjętych uchwał określiła Program współpracy Powiatu Wąbrzeskiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24

kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2025.

– Głównym celem Programu współpracy jest zwiększanie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w powiecie wąbrzeskim, a także poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców powiatu wąbrzeskiego oraz

wzmocnienie potencjału ekonomicznego i społecznego na terenie powiatu wąbrzeskiego – czytamy w uzasadnieniu uchwały.

Przyjmując kolejną uchwałę, radni wyrazili zgodę na zawarcie umowy z operatorem na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na terenie powiatu wąbrzeskiego. Rada powiatu ustaliła ponadto wysokości opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu obowiązujących w 2025 r. Opłaty te będą dotyczyć osób, które naruszają przepisy i swoim postępowaniem utrudniają ruch lub stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa dla innych uczestników ruchu.

Kolejne uchwały dotyczyły spraw finansowych powiatu i zmieniły Wieloletnią Prognozę Finansową Powiatu Wąbrzeskiego na lata 2024-2034 oraz budżet powiatu na rok bieżący.

dokończenie na str. 5

Powiat

Ponad 10 km nowych dróg

W 2024 roku Powiat Wąbrzeski wyremontował już łącznie 10,543 km dróg powiatowych. W listopadzie została oddana do użytku droga powiatowa nr 1423C Gołębiewo – Łopatki od km 4+630 do km 6+606.

Długość wyremontowanego odcinka drogi powiatowej to 1,976 km. W ramach prac remontowych wykonano roboty takie jak: ścinka poboczy, oczyszczenie skarp i nasypów, wytyczenie zjazdów, wykonanie poszerzenia, wykonanie podbudowy w miejscach przełomów, warstwa wyrównawczo-wiążąca, warstwa ścieralna, przełożenie krawężnika i chodnika.

– Wartość inwestycji to 2 600 184,97 zł, która została sfinansowana ze środków własnych powiatu w kwocie 308 092,49 zł, dotacji celowej z budżetu Gminy Książki w kwocie 292 092,48

zł oraz z Rządowego Programu Polskiego Ładu: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 2 000 000,00 zł – podaje Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie.

Jak informuje starostwo, obecnie trwają przebudowy dwóch dróg powiatowych: 1708C Stanisławki – Jarantowice od km 0+239 do km 3+233; 1701C Działowo – Stanisławki od km 5+440 do km 8+025 (odcinek Kotnowo – Wieldzadz). Zakończenie inwestycji drogowych zaplanowano na połowę kwietnia 2025 roku.

(ak)

fot. Powiat Wąbrzeski

Z młodzieżą o uzależnieniach

WĄBRZEŹNO ▶ Tradycyjnie już Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie przeprowadziła debatę społeczną dla mieszkańców miasta i powiatu. Tegoroczna edycja adresowana do młodzieży szkół średnich zgromadziła ponad 150-osobową grupę gości zainteresowanych problematyką wszelkiego rodzaju używek

W środę (27 listopada 2024 roku) salę widowiskową Wąbrzeskiego Domu Kultury wypełnili uczniowie Zespołu Szkół oraz Liceum Ogólnokształcącego w Wąbrzeźnie wraz z zaproszonymi gośćmi. Wydarzenie swoją obecnością oświetlili: starosta wąbrzeski Krzysztof Maćkiewicz wraz z wicestarostą Gizelą Pijar, zastępcą burmistrza Wąbrzeźna Wojciech Trzciniński, komendant Straży Miejskiej Krzysztof Grzybek oraz dyrektorzy lokalnych szkół.

Gospodarz spotkania, komendant powiatowy policji w Wąbrzeźnie inspektor Dariusz Dziura powitał zebranych gości oraz prelegentów, którzy na nasze zaproszenie przedstawili tematykę używek, narkotyków czy dopalaczy ze swojej perspektywy zawodowej. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny w Wąbrzeźnie Małgorzata Szreter

przedstawiła rodzaje używek oraz ich wpływ na nasze zdrowie. Pedagog Zespołu Szkół w Grubnie Katarzyna Łęgowska przybliżyła konsekwencje przyjmowania używek jakie pozostawiają po sobie na naszym zdrowiu psychicznym, a także wyróżniła rodzaje uzależnień.

Specjalistka psychoterapii uzależnień z Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu Marta Mazurska przedstawiła przykłady ze swojej praktyki zawodowej, opisując drogi i czynniki sprzyjające uzależnieniom.

– Zastępca naczelnika Wydziału

Prewencji aspirant Daniel Lubiński zaprezentował dane statystyczne dotyczące naszego powiatu, wskazując jednoznacznie, że znajdujemy się w czołówce najbezpieczniejszych w województwie z wyraźnym spadkiem przestępczości i wzrostem jej wykrywalności. Poruszył

również temat niezwykle groźnego zjawiska jakim jest pojawienie się śmiertelnie groźnego fentanylu, czego przykładem był film z policyjnych kamer nasobnych – podaje KPP Wąbrzeźno.

Na zakończenie moderator debaty, oficer prasowy aspirant Krzysztof Świerczyński przypomniał i zachęcał do utrzymywania kontaktu na linii mieszkańcy – policja za pomocą Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa oraz aplikacji Moja Komenda. Oficjalna część debaty zakończyła się licznymi pytaniami ze strony gości oraz słodkim poczęstunkiem dla wszystkich zebranych. Młodzież miała możliwość skorzystania ze stoisk przygotowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz Zespół Kadr i Doboru wąbrzeskiej jednostki policji.

(red), fot. KPP Lipno

Wąbrzeźno

Kampania na rzecz kobiet

Od 25 listopada do 10 grudnia trwa międzynarodowa kampania „16 Dni Przeciw Przemocy ze Względem na Płeć”, która ma na celu zwrócenie uwagi na przemoc, której doświadczają przede wszystkim kobiety i dziewczęta na całym świecie.

Dlaczego akurat ta data? Za ustanowieniem tego dnia (25.11.) jako Międzynarodowego Dnia Eli-

minacji Przemocy Wobec Kobiet stoi Zgromadzenie Ogólne ONZ, które tym samym chciało zwró-

cić uwagę na ogromną skalę problemu, jakim jest doświadczanie przez kobiety na całym świecie przemocy – od seksualnej przez ekonomiczną, fizyczną, cyberprzemoc, po psychiczną ze wszystkimi ich skutkami.

Akurat ta data nawiązuje do zabójstwa trzech sióstr Mirabal, opozycyjnych działaczek politycznych z Republiki Dominikany, do którego doszło w 1960 roku. Zostało ono zlecone przez dominikańskiego dyktatora Rafaela Trujillo (kobiety zostały śmiertelnie pobite). Początkowo 25 listopada uznany został dniem walki i podnoszenia świadomości na temat przemocy wobec kobiet przez działaczki uczestni-

czące w Latin American and Caribbean Feminist Encuentros (1981). Oficjalna rezolucja ONZ pojawiła się zaś w 1999 roku, nadając wydarzeniu jeszcze większą rangę.

25 listopada został ustanowiony też pierwszym dniem globalnej kampanii „16 dni aktywizmu przeciwko przemocy ze względu na płeć”. Została ona zainicjowana w 1991 roku przez pierwszy instytut Globalnego Przywództwa Kobiet, których działania rozpoczęły się od petycji skierowanej do Światowej Konferencji Praw Człowieka ONZ, która miała miejsce 14-25 czerwca 1993 roku w Wiedniu. Działaczki wzywały konferencję do kompleksowego zajęcia się prawami kobiet i uznania przemocy ze względu na płeć za problem praw człowieka. Warto podkreślić, że na początku lat 90-tych XX wieku internet nie był jeszcze powszechny, więc petycja była rozsyłana tradycyjną pocztą. Przekazano ją do 124 krajów, tłumacząc na 23 języki.

Finalnie w Wiedniu uznano

formalnie przemoc wobec kobiet za naruszenie praw człowieka. Pół roku później powołano też Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. Zgromadzenie Ogólne ONZ uchwaliło również dodatkowy Protokół do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, której pierwotna wersja weszła w życie w 1981 roku. Wracając jednak do 1991 roku – to właśnie od tego czasu corocznie przez tytułowe 16 dni, różnego rodzaju organizacje z całego świata jeszcze głośniejszą mówią o przemocy przeciwko kobietom i dziewczętom. Zwiększają świadomość w tym zakresie, wspierają osoby doświadczające przemocy, uczą o prewencji, a także wywierają naciski polityczne w celu ustanowienia określonych zmian legislacyjnych. Zakończenie kampanii ma zaś miejsce 10 grudnia, czyli w Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka.

Oprac. B. Walas
fot. UM Wno

Rozmawiali o społeczeństwie obywatelskim

REGION ▶ W ostatnim tygodniu listopada w województwie kujawsko-pomorskim gościliśmy Marka Krawczyka, podsekretarza stanu ds. społeczeństwa obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Piotra Steca, doradcę ministra ds. społeczeństwa obywatelskiego, przewodniczącego Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Przewodnikiem przedstawicieli rządu w naszym województwie był poseł Marcin Skonieczka.

– Wizyta rozpoczęła się w Toruniu, gdzie uczestniczyliśmy w gali „Młodzi inspirują”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Młodych w Urzędzie Marszałkowskim – informuje poseł Marcin Skonieczka. – Wydarzenie otworzyła Justyna Jankowska, prezeska stowarzyszenia, zaś jednym z punktów programu była projekcja filmu, prezentującego inicjatywy młodzieży z całego województwa. Następnie zorganizowaliśmy briefing prasowy,

dotyczący wsparcia rządowego dla organizacji pozarządowych oraz planów związanych z ustawą o obronie cywilnej – opisuje poseł.

Goście spotkali się ponadto z Przemysławem Sznajdrowskim, wiceprzewodniczącym Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, z którym dyskutowali o działaniach na rzecz wzmocnienia trzeciego sektora w regionie.

Po rozmowach w Toruniu przedstawiciele administracji rządowej wraz z parlamentarzystą odwiedzili gminę Płużnica oraz

Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie.

– W Płużnicy spotkaliśmy się z lokalnymi liderami organizacji pozarządowych – relacjonuje poseł Marcin Skonieczka. – Pani Mirosława Tomasik, prezeska Towarzystwa Rozwoju Gminy Płużnica, zaprezentowała nam imponujące osiągnięcia organizacji, która w ciągu 26 lat zrealizowała projekty o wartości ponad 100 milionów złotych. Wizytę zaś zakończyliśmy się w Starostwie Powiatowym w Wąbrzeźnie, gdzie spotkaliśmy się z przedstawicielami samorządów

gmin: miasto Wąbrzeźno, Ryńsk, Płużnica, Książki i Dębowa Łąka. Gospodarzem tego wydarzenia był Krzysztof Maćkiewicz, starosta wąbrzeski. Dziękuję wszystkim zaangażowanym w wizytę ministra osobom za serdeczne przyjęcie i inspirujące rozmowy – podsumowuje Marcin Skonieczka.

Przewodnim tematem spotkania w starostwie był obszar dotyczący wsparcia rządowego dla organizacji pozarządowych. Poruszano również sprawy związane z ustawą o obronie cywilnej. – Dyskusja na temat znaczenia or-

ganizacji pozarządowych w strukturach lokalnych była bardzo ożywiona – informuje wicestarosta Gizela Pijar. – Samorządowcy z naszego powiatu byli zgodni co do roli i konieczności wsparcia trzeciego sektora. Wszyscy wskazywali, jak bardzo potrzebne są rozwiązania systemowe, które zachęca i pomogą organizacjom skutecznie aplikować o środki zewnętrzne, a później rozliczać pozyskane granty – podsumowuje Gizela Pijar.

(oprac. krzan)

fot. (FB Marcin Skonieczka)

Gmina Dębowa Łąka

Działo się w Małym Pułkowie

Warsztaty kulinarne, zajęcia ceramiczne czy zbiórka odpadów elektrycznych to działania Koła Gospodyń Wiejskich w tej miejscowości w ciągu minionego miesiąca.

Pod koniec listopada odbyły się warsztaty kulinarne, które przeprowadziła Elżbieta Tomaszewska pod hasłem: „Kulinarna podróż po kuchniach świata”. Uczestnicy zajęć przygotowali między innymi: kaczkę w czerwonym winie, zupę krem z białych warzyw, polędwiczki wieprzowe w sosie z zielonego pieprzu, a na deser była beza Pavlova.

– Pod czujnym okiem Pani Eli przygotowałyśmy te wszystkie potrawy od podstaw. Pracy było co niemiara, ale efekt przeszedł najśmielsze oczekiwania. Raj dla oka i rozkosz dla podniebienia. I nie jest prawdą, że „gdzie kucharek sześć, tam nie ma co jeść”. Nas było 17, a wszystko udało się znakomicie – podaje KGW w Małym Pułkowie.

– W pierwszej dekadzie listopada miałyśmy ogromną przyjemność wziąć udział

w warsztatach zdobienia ceramiki tuszami alkoholowymi pod kierunkiem przesympatycznej instruktorki Moniki z Warsztatowni z Torunia. Każda z nas ozdobiła filiżankę i talerzyk. Powstały absolutnie unikatowe projekty. Wszystkie piękne, kolorowe, zrobione z ogromnym zaangażowaniem. Z pewnością poranna lub popołudniowa kawa albo herbata w takiej filiżance smakuje wyjątkowo – dodają panie z koła.

Podsumowanie akcji z września i października wykazało, że panie z KGW za elektrośmięci otrzymały kwotę 339,30 zł. Na stronie organizacji są podziękowania dla wszystkich wspierających akcję. Uczestniczki KGW w Małym Pułkowie rozwijają swoje talenty, a przy okazji działają ekologicznie w trosce o najbliższe otoczenie.

Oprac. B. Walas
fot. str. KGW

Młodzi inspirują

GMINA PŁUŻNICA ➤ 28 listopada 2024 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu odbyła się gala podsumowująca konkurs grantowy Młoda Inicjatywa pod hasłem „Młodzi Inspirują”

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Młodych, a uczestniczyli w nim przedstawiciele władz państwowych, partnerzy programu oraz przede wszystkim młodzież, która przez ostatnie miesiące realizowała innowacyjne projekty społeczne.

Stowarzyszenie Młodych od dwóch lat pełni rolę operatora Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy w województwie kujawsko-pomorskim. W tegorocznych

naborach dofinansowano 35 projektów młodzieżowych o różnorodnej tematyce, wspierając samorządy uczniowskie, młodzieżowe rady i organizacje działające na rzecz młodych ludzi.

W spotkaniu uczestniczyli zaproszeni goście, w tym Marek Krawczyk, podsekretarz stanu ds. społeczeństwa obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Marcin Skonieczka, poseł na Sejm RP, Piotr Stec, przewodniczący

rady NIW-CRSO i doradca ministra ds. społeczeństwa obywatelskiego oraz Marta Puźmirowska z Narodowego Instytutu Wolności. Podkreślono również obecność młodzieży i patronów, której zaangażowanie było siłą napędową programu.

Uczestnicy gali mieli okazję obejrzeć premierę filmu dokumentującego projekty zrealizowane w ramach konkursu. Film wywołał entuzjastyczne reakcje publiczności. Justyna Jankowska, prezeska Stowarzyszenia Młodych podkreśliła, że każda z inicjatyw była wyjątkowa i pokazała ogromny potencjał młodych ludzi, ich pasję oraz wytrwałość.

Podczas przemówień gości honorowych Marek Krawczyk mówił o znaczeniu młodzieżowych inicjatyw w kształtowaniu przyszłości społecznej, dodając, że młodzi ludzie mają dziś realny wpływ na zmiany. Marcin Skonieczka zwrócił uwagę na ich odwagę i determinację w realizacji swoich pomysłów, zachęcając do dalszego działania i sięgania po kolejne wyzwania, a Piotr Stec

nawiązał do znaczenia aktywności społecznej młodego pokolenia.

Gala była nie tylko podsumowaniem dotychczasowych działań, ale również okazją do wymiany doświadczeń i inspiracji. W ramach paneli dyskusyjnych uczestnicy mogli poznać różne perspektywy – od operatorów programu i partnerów instytucjonalnych, po samych młodych realizatorów projektów oraz ich patronów. Justyna Jankowska i Marta Puźmirowska dyskutowały o wyzwaniach stojących przed Funduszem Młodzieżowym i możliwych kierunkach jego rozwoju. Młodzieżowe liderki Izabela Kożuch oraz Wiktoria Słomkowska dzieliły się doświadczeniami, podkreślając jak wiele nowych umiejętności zdobyły dzięki realizacji projektów. Patronki Alicja Kaniewska i Alicja Wojciechowska opowiadały o wsparciu jakie zapewniały młodym uczestnikom oraz o tym jak ważna jest ich rola w rozwoju społecznej aktywności młodzieży.

Po części oficjalnej przyszedł czas na integrację i zabawę. Uczest-

nicy wzięli udział w quizie wiedzy o konkursie oraz warsztatach grupowych. „Strefa fun” oferowała różne formy aktywności – od mapowania inspiracji, poprzez robienie polaroidowych zdjęć, aż po nagrywanie filmików na platformy społecznościowe. Każdy mógł zostawić po sobie ślad i stworzyć pamiątkę z tego wyjątkowego dnia.

W końcowej części gali odbył się koncert muzyczny, a organizatorzy podziękowali wszystkim zaangażowanym w przygotowanie wydarzenia. Podkreślili, że sukces tegorocznej edycji konkursu jest zasługą zarówno młodzieży jak i patronów, którzy wspierali ich na każdym etapie.

Konkurs grantowy „Młoda Inicjatywa” finansowany jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022 – 2033.

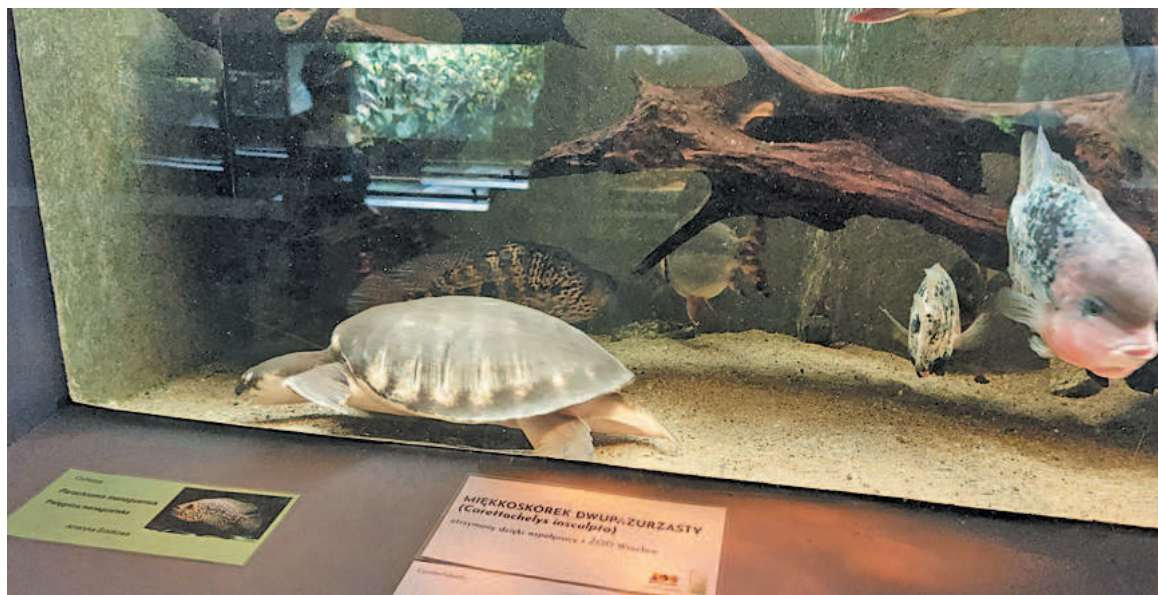
**Oprac. B. Walas
fot. nadesłane**

Nie ma jak w kraju!

POWIAT ▶ W celu rozstrzygnięcia wyższości spędzania urlopu w Polsce lub za granicą dostaliśmy tekst interwencyjny mieszkanki naszego powiatu, która odpowiada na opublikowany wcześniej artykuł

– Trochę zastanawiałam się czy szukać kontaktu z pracownikami tygodnika CWA, ale po artykule na temat miejsca wakacyjnego wypoczynku miałam jakiś imperatyw, może patriotycznego pochodzenia – informuje entuzjastka poznawania własnego kraju. – Rozumiem, że wskutek wieloletnich niemożności podróżowania po świecie należę wiekowo do tej grupy wychowanej w czasach racjonalnego socjalizmu, pobyt w egzotycznych krajach jest nęcący i wyjątkowo ciekawy. Tylko sposób spędzania czasu w regionach świata dostępnych nam po wstąpieniu do Unii Europejskiej i odzyskaniu niezależności budzi trochę zastrzeżeń. All inclusive obejmujący w cenie wszystko włącznie z dostępem do baru i jego oferty spowodowało brak ciekawości turystycznej i zasiedziałość w obiektach hotelowych. Widziałam to na własne oczy i analizując koszty, doszłam do wniosku, że wszyscy ci światowi polscy turyści bardzo zaoszczędziliby, kupując odpowiednią ilość trunków do spożycia w miejscu zamieszkania. Jest tylko jeden problem – skąd wziąć fotki wstawiane tak chętnie na portalach społecznościowych? Nie raz było mi

wstyd za rodaków, nietrzeźwiejących przez kolejne doby. Dlatego zwracam się z informacją zwrotną, dotyczącą publikacji w regionalnym tygodniku. Zdjęcia pod palmami i z kolorowymi papugami można sobie zrobić, np. w Palmiarni w Poznaniu, którą odwiedziłam i zwiedziłam za kilkanaście złotych. Atmosfera nieróżniła się od naturalnej w południowych krajach i wszystko podpisane, więc wiadome jest z czym ma się do czynienia i na co patrzy. Drzewa, krzewy, zwierzęta zwłaszcza w imponującym akwarium pozwolą na uzupełnienie wiedzy

naszych rodzimych turystów w ogólnym pojmowaniu świata i dają możliwość sfotografowania się w egzotycznych okolicznościach. Zaręczam, że znajomi na społecznościowych komunikatorach nie zorientują się, że dokumentacja fotograficzna z waszych podbojów świata pochodzi z Poznania. A koszty całej tej imprezy są prawie żadne. Co więcej, dowiecie się dużo o florze i faunie wszystkich części naszego globu niż będąc na miejscu, w stanie zmienionej świadomości – dodaje nasza Czytelniczka.

Dalej nasza rozmówczyni

nie może się powstrzymać od uszczypliwych uwag, zwłaszcza w przypadku wielorakiego używania i odmienniania pojęcia patriotyzmu.

– Uroczystości z okazji 11 listopada też były pełne tego słowa. A ja nie mieszam się do polityki, nie chodzę na żadne manifestacje, żeby pokazywać „patriotyzm”. Wydaje mi się, że miłość do Polski mam w sobie, w każdej komórce. Nasz kraj jest piękny. Oferuje góry, morze i jeziora, a do tego historyczne zabytki w cudownych miastach. Tereny wiejskie zachwycają naturalnością i cudownym pejza-

żem. Czego chceć więcej? Jeśli miłość do własnego kraju nie jest patriotyzmem to już nie wiem, co o tym sądzić. Wspomniałam tylko o palmiarni, ale chociażby tylko w Wielkopolsce są dęby rogalińskie, arboretum w Kórniku, a wszystko to na wyciągnięcie ręki w sąsiednim województwie. Na miejscu czyli wręcz obok jest zachwycający Toruń i obserwatorium astronomiczne w Piwnicach. Byliście tam, a może relaksowaliście się przy tętniach w Ciechocinku lub Inowrocławiu? Jak często odwiedzacie Operę Nową w Bydgoszczy? Zresztą i w najbliższej okolicy, w powiatowych miastach czy miejscowościach gminnych dzieje się bardzo wiele. Czy macie czas uczestniczyć w tych wydarzeniach pomiędzy kolejnymi wyjazdami za granicę? – takie i wiele innych pytań zadaje nasza rozmówczyni oraz twierdzi, że chętnie poczyta odpowiedzi na portalu CWA.

Biorąc pod uwagę argumenty naszej respondentki, opowiadamy się za wypoczynkiem urlopowym w kraju, który jest piękny i ma wiele do zaoferowania.

B. Walas
fot. nadesłane

Firma Istrail z Golubia-Dobrzynia poszukuje profesjonalnej, niedużej firmy ogólnobudowlanej do nawiązania stałej współpracy w zakresie realizacji projektów budowlanych, remontowych, inwestycyjnych oraz drobnych prac

Wymagania:

- doświadczenie w branży budowlanej
- znajomość przepisów i norm budowlanych
- solidność, terminowość w realizacji zleceń
- elastyczność w podejściu do realizacji różnych projektów

Oferujemy:

- długoterminową współpracę przy różnych projektach budowlanych
- atrakcyjne warunki współpracy

Zainteresowane firmy prosimy o kontakt pod adresem email:

jzielinska@istrail.pl

lub telefonicznie pod numerem:

664 179 840

OGŁOSZENIE

Powiat

O finansach...

dokończenie ze str. 1

Ostatnia uchwała dotyczyła ustalenia cen i opłat za usługi przewozu oraz sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, za zabrane ze sobą do przewozu rzeczy i zwierzęta oraz wysokości opłaty manipulacyjnej w publicznym transporcie zbiorowym, dla którego organizatorem jest Powiat Wąbrzeski.

Opłaty dodatkowe pobierane są w razie braku biletu bądź braku ważnego dokumentu poświadczającego

jącego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu lub niezapłacenia należności za zabrane ze sobą do środka transportu rzeczy lub zwierzęta. Ponadto opłata dodatkowa pobierana jest w przypadku spowodowania bez uzasadnionej przyczyny zatrzymania lub zmiany trasy środka transportu. Natomiast opłata manipulacyjna pobierana jest w przypadku zwrotu lub umorzenia opłaty dodatkowej.

(oprac. krzan)
fot. Powiat Wąbrzeski

„Wyprawy Literackie” po raz dwudziesty!

WĄBRZEŻNO ▶ Powiatowy konkurs literacki dla osób niepełnosprawnych „Wyprawy Literackie”, organizowany przez wąbrzeską bibliotekę, obchodził w tym roku swoje 20-lecie, stając się wyjątkowym wydarzeniem na mapie kulturalnej regionu

Tegoroczna edycja, w nawiązaniu do letnich igrzysk olimpijskich i paraolimpijskich oraz do Roku Polskich Olimpijczyków, zatytułowana „Oblicza sportu. Wszyscy na medal”, w pełni oddała ducha rywalizacji, wytrwałości i integracji, które są bliskie zarówno światu sportu, jak i społeczności uczestniczącej w konkursie.

„Wyprawy Literackie” od lat są przykładem tego, jak kultura może łączyć ludzi, niezależnie od ich wieku, stanu zdrowia czy umiejętności. Organizatorzy zadbałi o wyjątkową oprawę jubileuszowej edycji, podkreślając jej znaczenie jako przestrzeni wspólnego świętowania literatury i sportowych wartości.

Konkurs od dwóch dekad nieodmiennie składa się z części: literackiej, w której auto-

rzy rywalizują „O Złoty Kałamarz” i teatralno-recytatorskiej „O Złotą Maskę”. W konkursie literackim wzięli udział zarówno młodzi, jak i starsi autorzy, prezentując swoje unikalne spojrzenia na sport i jego znaczenie w życiu człowieka. Ich prace były nie tylko literackim hołdem dla sportowych osiągnięć, ale także wyrazem osobistych doświadczeń, emocji i pokonywania barier. Dzięki temu konkurs stał się miejscem wymiany wzruszających historii, które inspirują i wzmacniają więzi w lokalnej społeczności. Jury – w składzie: Aleksandra Basikowska, Agnieszka Błaszak, Marzena Seroka – miało trudne zadanie, oceniając teksty, które przeplatały wzruszenia z humorem i nieoczywistym spojrzeniem na temat. Ostatecznie

przyznano następujące nagrody i wyróżnienia:

ZŁOTY KAŁAMARZ: Mirosława Mączkowska (ZAZ)

NAGRODY BURMISTRZA: Jarosław Korcz (WTZ), Halina Wójcik (ZAZ), Michał Szczepaniak (WTZ)

NAGRODY STAROSTY: Mariusz Lewandowski (WTZ), Adrian Tokarski (WTZ), Elżbieta Cieślak (ZAZ)

NAGRODY BIBLIOTEKI: Bartosz Pastuszek (WTZ), Anna Adamczyk (ZAZ), Marzena Kamińska (ZAZ)

WYRÓŻNIENIA: Bożena Wawrzon (ŚDS Oddz. I), Agnieszka Bugała (WTZ), Krzysztof Kwieciński (SOSZ we Wroniu), Dorota Dykańska (ŚDS Oddz. I).

Natomiast podczas części teatralno-recytatorskiej scena ożyła za sprawą występów pełnych pasji i energii. Uczestnicy, niczym prawdziwi aktorzy, wcielali się w role sportowców, kibiców i narratorów niezwykłych historii. Recytacje wypełnione emocjami sprawiały, że publiczność niemal czuła zmagania na bieżni czy triumfalne chwile na podium. Barwne kostiumy, pomysłowe rekwizyty i zaangażowanie wykonawców stworzyły niezapomniane widowiska, które poruszały serca widzów i udowodniały, że sztuka sceniczna jest dostępna dla każdego.

Po burzliwych obradach jury konkursowe w składzie: Alek-

sandra Basikowska - polonistka, Agnieszka Błaszak - bibliotekarka i Katarzyna Piłat – dyrektor Przedszkola Terapeutycznego „Jedno Słońce” przyznało następujące nagrody:

ZŁOTA MASKA: Zespół ze Stowarzyszenia Szansa na Zdrowie, Środowiskowy Dom Samopomocy Oddział II w składzie: - Edward Dul, Zygmunt Baran, Grażyna Heberlejn, Zofia Lutowska, Kazimiera Lewandowska, Bożena Kołodziejska za scenkę – „Oblicza Sportu : Wszyscy na medal” – opiekun Marika Müller

NAGRODY BURMISTRZA:

- Joanna Przybysz (uczestnik indywidualny) za recytację wiersza „Skok o tycze” Kazimierza - Wierzyńskiego – opiekun: Aleksandra Kurek

- Nikodem Drapała (LO) za autorski stand-up

- Zespół z Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wąbrzeźnie za wykonanie „Piosenki o sporcie” w składzie: Sandra Filipińska, Ewa Michałek, Marzena Burchardt i Krzysztof Beyger – opiekun: Zofia Kanclerz.

NAGRODY STAROSTY:

- Agata Dembowska ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Wroniu za inscenizację pt.: „Wyginam śmiało ciało” – opiekun: Arleta Szpręglewska

- Maciej Jakóbek ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Wroniu za insce-

nizację pt.: „W sporcie dobry jestem” – opiekun: Barbara Belcarska, Arleta Szpręglewska.

- Zespół ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Wroniu w składzie: Maja Kłodawska, Weronika Iglińska, Dawid Jenczewski za inscenizację pt.: „Żółw i zajęc” – opiekun: Barbara Belcarska, Arleta Szpręglewska

NAGRODY BIBLIOTEKI:

- Duet ze Środowiskowego Domu Samopomocy Oddział I, w składzie: -Mariusz Kawski, Andrzej Welz, za scenkę kabaletową pt.: „Boks czyli walka z bezrobociem”, opiekun: Ewelina Falkowska.

- Marcin Szcząchor (WTZ) za recytację wiersza „Sport” Urszuli Krajewskiej-Szeligowskiej.

- Sylwia Wójcik (ZAZ) za recytację wiersza „Zawody lekkoatletyczne” Doroty Gellner.

- Wanda Kołowska (DPS) za odczytanie własnego wiersza pt.: „Szurkowski”.

„Wyprawy Literackie” po dwudziestu latach swojego istnienia to już nie tylko konkurs, ale piękna tradycja i dowód na to, jak ważna jest integracja i wspieranie twórczości osób niepełnosprawnych. Tegoroczny temat, związany ze sportem, przypomnieli, że każdy ma w sobie ducha mistrza – wystarczy tylko odważyć się sięgnąć po swoje marzenia.

(red.)

fol. nadesłane

Świętowali pracownicy socjalni

POWIAT ➤ Dzień Pracownika Socjalnego jest świętem wszystkich pracowników służb społecznych, a w szczególności pracowników socjalnych

Świętowanie dnia ma w Polsce wieloletnią tradycję, rozpoczętą w roku 1996 na mocy ustawy o pomocy społecznej. Składają się na nią spotkania z przedstawicielami władz lokalnych, regionalnych, ministerialnych, w trakcie których pracownicy socjalni oraz inni pracownicy pomocy społecznej otrzymują nagrody, wyróżnienia za wybitne i nowatorskie działania w obszarze pracy socjalnej oraz pomocy społecznej.

– 27 listopada 2024 r. w Kuźni Smaków w Małym Pułkowie odbyło się spotkanie świadomościowe na rzecz rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w ramach projektu partnerskiego „Rodzina w centrum Etap I”, które połączone było z przypadającym na dzień 21 listopada Dniem Pracownika Socjalnego i świętowane w powiecie po raz dwudziesty – informuje PCPR Wąbrzeźno. Wśród zaproszonych gości

byli pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, przedstawiciele środowiskowych domów samopomocy, warsztatu terapii zajęciowej, świetlicy socjoterapeutycznej, powiatowego urzędu pracy oraz przedstawiciele władz samorządu powiatu: starosta wąbrzeski Krzysztof Maćkiewicz, Jarosław Rybszleger – przewodniczący Komisji Oświa-

ty, Kultury, Zdrowia i Pomocy Społecznej, członkowie zarządu – Wiesław Siciński, Paweł Baroś i Krzysztof Huzarski.

Podczas spotkania zaproszeni goście mieli możliwość wzięcia udziału w prelekcji pt. „Dokąd zmierzamy w pomocy społecznej...?” prowadzoną przez Małgorzatę Kowalską, eksperta w dziedzinie ekonomii społecznej,

wieloletniego praktyka, certyfikowanego superwizora pracy socjalnej.

Rozpoczynając uroczystą część spotkania, Justyna Przybyłowska, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie oraz starosta Krzysztof Maćkiewicz złożyli serdeczne życzenia oraz podziękowania za pomoc i słowo otuchy niesio-

ne na co dzień wielu ludziom. Następnie zostały wręczone wszystkim pracownikom gratulacyjne dyplomy oraz róże w podziękowaniu za wysiłek i zaangażowanie oraz trud włożony w niesienie pomocy drugiemu człowiekowi.

Na zakończenie wszyscy zaproszeni goście zostali poczęstowani uroczystym tortem. – Wszystkim pracownikom socjalnym z terenu powiatu życzymy nieustającej pasji, cierpliwości i empatii, które pozwalają nieść pomoc tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna. Niech wykonywana praca przynosi poczucie satysfakcji, a nagrodą za państwa trud i wysiłek będzie szacunek społeczny i wdzięczność ze strony klientów, przełożonych oraz władz samorządowych, a także uwrażliwienie na państwa potrzeby – podsumowuje PCPR Wąbrzeźno.

(ak)

fot. nadesłane

Warsztaty z kotem Krzesimirem

WĄBRZEŻNO ▶ W miniony piątek, 22 listopada, wąbrzeskie przedszkolaki po raz kolejny udowodniły, że edukacja przez zabawę to najlepszy sposób na poznawanie polskiej kultury!

W warsztatach realizowanych w wąbrzeskiej bibliotece wzięły udział „Zajęczki” i „Misie” z Przedszkola Miejskiego, „Bajka” oraz „Żabki” z SP 2 i „Sówki” z SP 3. Był to kolejny element realizacji bibliotecznego projektu „COOLturalny przedszkolak” w ramach programu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Kto ty jesteś? – Polak mały”.

W bibliotece gościła doświadczona animatorka Natalia Kościńska z Fundacji Good Culture, specjalistka w zakresie szeroko pojętej słowniańszczyzny, szczególnie zainteresowana procesami przekształcania tradycji i wykorzystywaniem ich w nowoczesnej edukacji kulturalnej. Pani Natalia

przygotowała dla wąbrzeskich przedszkolaków autorską opowieść inspirowaną bajkami ludowymi, która zabrała najmłodszych

w świat polskiego folkloru. Dzieci poznały historię kota Krzesimira, któremu znudziło się wylegiwanie na zapiecku i postanowił wy-

ruszyć w świat... Po drodze spotykał postacie z polskich legend, poznawał tradycyjne zwyczaje z różnych stron Polski. Opowieść

angażowała uwagę przedszkolaków nie tylko poprzez techniki storytellingu i wykorzystanie rekwizytów, ale także zadania ruchowe i plastyczne. Efektem warsztatów są kolorowe ilustracje do zaśpiewanej historii.

Piątkowe przedpołudnie w bibliotece było pełne radości, kreatywności i słodkości, bo dzieci zjadły wśród książek słodkie drugie śniadanko.

Przed dziećmi i bibliotekarkami jeszcze jeden element projektu „COOLturalny przedszkolak” – wycieczka do Muzeum Etnograficznego w Toruniu odbywająca się 4 grudnia.

(red.)
fot. nadesłane

Wąbrzeźno

Drużynowy turniej LEGO

22 listopada br. odbyła się trzecia edycja turnieju LEGO, w którym drużyny rywalizowały w tworzeniu swojej wymarzonej szkoły.

Uczestnicy wykazali się kreatywnością i umiejętnością pracy zespołowej, budując modele idealnych placówek edukacyjnych. Projektowanie obejmowało nie tylko sale lekcyjne, ale także przestrzenie wspólne, boiska i inne udogodnienia.

Podczas przerwy zawodnicy mogli się zrelaksować przy pizzy, co dodało energii do dalszej rywalizacji. Turniej był doskonałą okazją do integracji i zabawy, a także wykazania się pomysłowością.

Przedstawione budowle

będą inspiracją przy tworzeniu Centrum Młodzieżowego, które ma stać się nowym miejscem spotkań i rozwoju dla młodzieży. Zwycięzcą tegorocznej edycji została drużyna Palczesie, którzy od lat biorą udział w tych turniejach, zdobywając wyróżnienia co

roku. Ich projekt zachwycił sędziów i uczestników. Oczywiście zajął I miejsce.

Wydarzenie zostało sfinansowane ze środków @Narodowy Instytut Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach #FunduszM-

łodzieżowy @Minister do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego @Stowarzyszenie Młodych #MłodaInicjatywa. Organizatorem turnieju była Młodzieżowa Rada Wąbrzeźna.

Oprac. B. Walas
fot. MRW

TYGODNIK REGIONALNY

PROGRAM TV: str. 13-19

CZWARTEK 05.12.2024 r.

ROZRYWKA: str. 20

Kujawsko-pomorskie pociągi przejadą 6,5 mln kilometrów więcej na str. 12

Trzy działające w naszym regionie szpitale znalazły się w czołówce najlepiej zarządzanych publicznych lecznic w kraju. Wojewódzki Szpital Dziecięcy, Centrum Onkologii i Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmnie zostały w rankingu BFF Banking Group i dziennika „Rzeczpospolita” sklasyfikowane w swoich kategoriach na odpowiednio drugim, trzecim i czwartym miejscu

– By osiągnąć mierzony skutecznością leczenia, przyzwoitym standardem hospitalizacji i generalnie dobrymi doświadczeniami pacjentów sukces w medycynie potrzebne są dwie rzeczy: dobrze wyposażona nowoczesna placówka i personel o najwyższych kwalifikacjach. Obie są równie ważne – podkreśla marszałek Piotr Całbecki. – Gratuluję załogom wyróżnionych placówek.

W rankingu, który przygotowano już po raz dziewiąty, brano pod uwagę zarówno to, jak szpitale radzą sobie pod względem finansowym, jak i jakość usług medycznych i opieki nad pacjentami. Klasyfikację przeprowadzono w pięciu kategoriach (trzy dotyczyły wysokości

kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, w kolejnych oceniano wyłącznie szpitale kliniczne i placówki będące spółkami samorządowymi). Bydgoski Wojewódzki Szpital Dziecięcy był oceniany w kategorii placówek z kontraktem z NFZ w przedziale 100-199 mln złotych, marszałkowskie Centrum Onkologii w kategorii lecznic z kontraktem powyżej 200 mln złotych, a prowadzony przez samorząd powiatu chełmińskiego szpital w Chełmnie w kategorii placówek z kontraktem do 99 mln złotych.

Wojewódzki Szpital Dziecięcy w Bydgoszczy jest jednym z nielicznych ośrodków w kraju, który specjalizuje się w leczeniu chirurgicznym i onkologicznym trudno

dostępnych guzów głowy i szyi, w tym szczególnie guzów podstawy czaszki. Trafiają tu najbardziej skomplikowane przypadki także z innych regionów. W 2020 roku zespół otolaryngologiczno-neurochirurgiczny podjął się, z sukcesem, pierwszej w Europie Środkowo-Wschodniej operacji wszczepienia implantu słuchowego do pnia mózgu.

Bydgoskie marszałkowskie Centrum Onkologii jest jednym z najlepszych szpitali w Polsce, stale modernizowanym i korzystającym z najnowocześniejszych technik leczenia, diagnostyki i rehabilitacji; posiada też dobrze funkcjonujący segment profilaktyczny. Od 2022 roku w placówce wykonuje się operacje z użyciem robota chirur-

gicznego, a w listopadzie ośrodek uruchomił Centrum Chirurgii Robotycznej – nowy blok operacyjny wyposażony w trzy tego rodzaju maszyny. Lecznica jest pierwszym polskim szpitalem publicznym, który wprowadził tę nowoczesną technologię do codziennej praktyki klinicznej, i jedynym, który dysponuje trzema tego rodzaju systemami.

Szpital w Chełmnie jest dobrze funkcjonującą lecznicą powiatową. Jego blok porodowy cieszy się znakomitą opinią, na poród decydują się tu młode mamy nie tylko z najbliższej okolicy. Placówka prowadzi szkołę rodzenia, a w czerwcu otworzyła nową pracownię tomografii komputerowej.

(red)

Narodowe sanktuarium
na Krzeptówkach
więcej na str. 10

Cukier tani
jak barszcz
więcej na str. 11

Moc wydarzeń
w Golubskim Domu Kultury
więcej na str. 21

Narodowe sanktuarium na Krzeptówkach

TURYSTYKA ▶ Na skraju Zakopanego, z widokiem na wysokie Tatry i repliką krzyża z Giewontu, codziennie rzesze wiernych i turystów przyjmuje Narodowe Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach

Konferencja Episkopatu Polski uchwałą z 14 marca 2018 roku ustanowiła tę okazałą, piękną i szczególną dla Polaków świątynię na zakopiańskich Krzeptówkach – Sanktuarium Narodowym Matki Bożej Fatimskiej. Kościół jest także uznawany za wotum wdzięczności za ocalenie życia Jana Pawła II w zamachu z 13 maja 1981 roku. To w kaplicy, która do dzisiaj jest miejscem modlitwy zlokalizowanym w kompleksie sanktuarijnym, wierni przez sto dni wraz z proboszczem ks. Drozkiem modlili się o wyzdrowienie papieża Polaka.

Pallotyni zawiadujący miejscem przybyli na Krzeptówki już w 1951 roku, wybudowali wtedy

kaplicę ku czci Matki Bożej Fatimskiej. W 1961 roku prymas Stefan Wyszyński przekazał na Krzeptówki figurę Matki Bożej Fatimskiej, a 16 października 1961 roku poświęcił ją osobiście ówczesny biskup krakowski Karol Wojtyła. Przez 27 lata figura pielgrzymowała po całej Polsce w ramach rekolekcji fatmiskich prowadzonych przez księży pallotynów. 21 października 1987 roku na Placu Świętego Piotra w Rzymie została koronowana przez Ojca Świętego Jana Pawła II i umieszczona nad ołtarzem w Kaplicy Niepokalanego Serca Maryi na Krzeptówkach. Tam jest do dzisiaj w drewnianej kaplicy, która przyciąga tłumy wiernych. W centralnym miejscu

wznosi się obecnie już ogromna świątynia o charakterystycznym kształcie.

– Ten kościół powstał z modlitwy za papieża, z troski o papieża – mówił proboszcz tej parafii śp. ks. Mirosław Drozdek. – Budowa rozpoczęła się w Rzymie.

Władze ówczesne naszego kraju długo wstrzymywały wydanie pozwolenia na budowę nowego kościoła. Po otrzymaniu jednak pozwolenia ks. Mirosław Drozdek pojechał do Watykanu i 4 marca 1987 roku został przyjęty na audiencji przez papieża Jana Pawła II, który to osobiście obejrzał projekt świątyni na Krzeptówkach, podpisał dokument i pobłogosła-

wił.

30 lipca 1987 roku biskup Kazimierz Górny poświęcił plac pod budowę, a we wrześniu rozpoczęły się wykopy pod fundamenty. 13 maja 1990 roku kardynał Franciszek Macharski wmurował kamień węgielny przywieziony z grobu świętego Piotra w Rzymie i z miejsca pierwszego objawienia Matki Bożej w Fatimie. Te dwa kamienie wskazują na szczególny charakter kościoła, którego korzenie są w Rzymie i w Fatimie.

W fundamentach świątyni są wmurowane różańce papieskie wraz z jego zdjęciem. Budowa świątyni trwała pięć lat. Ojciec Święty Jan Paweł II 7 czerwca 1997 roku odwiedził sanktuarium na

Krzeptówkach, by osobiście konsekrować świątynię. W kaplicy Najświętszego Serca Maryi papież odprawił medytację pierwszozobną, a dopiero po niej mszę świętą odprawił w sanktuarium i konsekrował nowy kościół.

Narodowe Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej odwiedzane jest przez tysiące wiernych. Wokół kościoła znajdziemy stacje drogi krzyżowej i miejsca modlitwy, wszystko na górzystym terenie i w góralskim stylu. Miejscem, które warto zobaczyć, jest krzyż z 2001 roku postawiony tuż przy sanktuarium w setną rocznicę ustawienia krzyża na Giewoncie 19 sierpnia 1901 roku.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Cukier tani jak barszcz

FINANSE ▶ Każdy, kto kupował ostatnio cukier, zauważył jak spadły jego ceny. W niektórych sieciach za kilogram należało zapłacić zaledwie 1,49 zł. Co to oznacza dla plantatorów?

Buraki zostały już wykopane i ostatnie partie czekają w polu na odbiór do cukrowni.

Pogoda sprzyja kampanii buraczanej. Nie było zbyt wiele deszczów ani silnych przymroz-

ków, które wpływają na jakość buraków w przyzmacach.

Obecne ceny cukru związane są z bardzo dobrymi plonami. W tym roku wykopano ok. 10% więcej buraków niż przed rokiem. Niestety kolejny raz mamy także do czynienia z importem cukru z Ukrainy. W ubiegłym roku sprowadzono 500 tys. ton. Polska jest dużym producentem cukru. Co roku na rynek wrzucamy 2,3 mln ton. Polacy zdołają skosztować 1,7 mln ton.

Dla plantatorów zapowiada się ciężki rok 2025. Firmy proponowały dużo niższe stawki kontraktacyjne. Średnia obniżka to 25%. Swoje dokładają sieci handlowe, które prześcigają się obecnie w obniżaniu cen cukru i stosowaniu promocji.

(pw)

Dopłaty

Na budynki i maszyny

Od 21 listopada do 30 grudnia rolnicy mogą starać się o duże dopłaty, które pozwalają na rozwój gospodarstw. W grze są takie stawki jak milion złotych na budowę lub modernizację budynków.

ARiMR uruchomiła nowy program dla rolników pod nazwą inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność. Jest to oferta dla rolników posiadających gospodarstwa o powierzchni do 300 hektarów i o wielkości ekonomicznej od 25 do 250 tys. euro. Pomoc obowiązywać będzie w dwóch obszarach: B (przedsięwzięcia dotyczące produkcji ekologicznej) oraz C (bezpiecznego dla konsumenta i efek-

tywnego przedłużania trwałości produktów, ich przechowywania oraz lepszego przygotowania do sprzedaży, również bezpośredniej).

W przypadku obszaru C rolnik może otrzymać nawet milion złotych na budowę lub modernizację budynków do przechowywania owoców i warzyw i 300 tys. zł na zakup nowych maszyn i urządzeń do przechowywania, czyszczenia, sortowania, itd. W przypadku rolnictwa ekolo-

gicznego milion zł może zostać przeznaczony np. na budowę pastwisk i wybiegów lub przechowalni dla owoców i warzyw. 300 tys. zł przeznaczyć można na dowolne maszyny i urządzenia służące do produkcji ekologicznej.

Wnioski można składać przez internet. Więcej danych dotyczących programu znajdziemy na stronach ARiMR.

(pw)

Prawo

Inspekcja pracy w zagrodzie

Od nowego roku rolnicy, których odwiedzą kontrole, muszą liczyć się także z tym, że ich dopłaty mogą zostać pomniejszone za nieprzestrzeganie przepisów BHP.

Jak łatwo zgadnąć, nowe przepisy mają związek z Unią Europejską i jej „mechanizmem warunkowości społecznej”. Skontrolowany może być rolnik, który stara się o płatności bezpośrednie, rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz ONW. Kontroli

dokonuje Państwowa Inspekcja Pracy. Można przypuszczać, że najbardziej narażeni na kontrole mogą być rolnicy zatrudniający osoby.

Jak dotkliwe będą kary? Trudno powiedzieć, ponieważ matryca kar będzie uwzględniać

ich powtarzalność, dotkliwość i kilka innych czynników. Rolnicy mogą jednak liczyć się z obniżeniem dopłat o 3%. Jeśli przewinienia będą się powtarzać, wówczas obcięcie dopłat będzie dotkliwsze.

(pw)

Prawo

Trudniej o dom?

W przyszłym roku w gminach ruszy proces sporządzania ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego. To ważne, ponieważ od lat osadnictwo miejskie wkracza na tereny wiejskie, a wraz z nim także konflikty między nowymi mieszkańcami wsi, a rolnikami.

W minionej dekadzie rolnicy sprzedali odrolnione działki chętnym do ucieczki z miasta inwestorom. W efekcie tego wokół miast powstały nowe osiedla. Rodziło to mnóstwo konfliktów o hałas, brud czy kurz towarzyszące pracom rolnym. Teraz rolnicy z Dolnego Śląska przeanalizowali sytuację i zwrócili się do wójtów, by ci nie tak łatwo przeznaczali grunty rolne pod budownictwo jednorodzinne.

Odpowiednie zaplanowanie miejsc pod zabudowę mieszkaniową ma istotne znaczenie. Szczególnie na wsiach rolnictwo powinno być głównym kryterium planowania zagospodarowania terenu - czytamy w piśmie dolnośląskich rolników. Oprócz tego postulatu rolnicy chcą, by przy tworzeniu planów wzięto pod uwagę możliwość przemieszczania się dużego sprzętu rolniczego i dostępu do pól.

(pw)

Ciekawostka

Ich nowy świat

Rolnictwo potrafi być nie tylko biznesem, ale i misją ratowania ludzi, dla których nowoczesny świat jest niezbyt przyjaznym środowiskiem.

Kilka lat temu w naszym kraju pojawił się temat rolnictwa społecznego. Mówiło się o tworzeniu gospodarstw, gdzie swoje miejsce na rynku pracy znajdą osoby niepełnosprawne, a seniorzy znajdą spokojną przystań. W sąsiednich Niemczech istnieje 600 tego typu gospodarstw. My zaprezentujemy pomysł na gospodarstwo prosto z odległej Australii, gdzie w okręgu Finnis działa farma Rise and Shine Eggs. Zatrudnia ona osoby niepełnosprawne umysłowo, które doglądają kur oraz dostarczają jajka do oko-

licznych miast.

Farmę założył rolnik oraz jego siostra, która ma za sobą lata praktyki jako terapeuta. Do obsługi zwierząt i pakowania jaj zatrudnili osoby niepełnosprawne - była to ich pierwsza praca. Kury są hodowane na pastwiskach, w mobilnych kurnikach, więc jajka można uznać za ekologiczne. Obecnie rodzeństwo planuje otwarcie drugiego gospodarstwa i edukowanie osób niepełnosprawnych do kolejnych prac w rolnictwie.

(pw)

Technologie

Przeszli do internetu

Zakończyła się akcja Dzień z eKRUS, podczas której promowano konta na portalu kasy. Założono 2243 nowe konta.

Portal, o którym już pisaaliśmy, ma przyspieszyć wykonywanie wielu czynności rolnikom. Pomaga m.in. dowiedzieć się o okresach ubezpieczenia i składkach. Można również złożyć wnioski o zasiłek macierzyński, zgłosić ubezpieczenie pomocnika rolnika i pobrać zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Aby założyć konto na eKRUS, można zarejestrować się przez internet, ale także udać się do biur KRUS i wypełnić tradycyjny dokument. Z pierwszych recenzji wynika, że portal eKRUS jest dość przejrzysty i prosty w obsłudze. Nie jest przeładowany funkcjami. Wyszukiwanie potrzebnych dokumentów i spraw przebiega szybko.

(pw)

Kujawsko-pomorskie pociągi przejadą 6,5 mln kilometrów

REGION ▶ Nowe bezpośrednie połączenie kolejowe ze Szczecinem, wakacyjne kursy do Kołobrzegu i Helu, więcej pociągów z Bydgoszczy do Mogilna, a także z Torunia do Inowrocławia – to najważniejsze zmiany w nowym rozkładzie jazdy pociągów, który zacznie obowiązywać 15 grudnia

Szczegóły przekazali w poniedziałek (2 grudnia) podczas spotkania z dziennikarzami marszałek Piotr Całbecki i wicemarszałek Aneta Jędrzejewska. – Cieszy nas coraz większa liczba mieszkańców regionu, którzy wybierają kolej regionalną jako środek lokomocji. Z myślą o ich potrzebach, unowocześniamy tabor i konsekwentnie zabiegamy o jak najlepszą siatkę połączeń – podkreślił marszałek Piotr Całbecki.

W 2025 roku na pasażerski transport kolejowy przeznacz-

my 223,5 mln zł – to o dziesięć i pół miliona złotych więcej niż w roku bieżącym. Pociągi kursujące według nowego rozkładu jazdy przejadą, w porównaniu z 2024 rokiem, o 300 tysięcy kilometrów więcej. Łącznie wszystkie pojazdy pokonają sześć i pół miliona kilometrów.

Od 15 grudnia, dzięki współpracy z samorządami województwa zachodniopomorskiego i wielkopolskiego ze stacji Bydgoszcz Główna do stacji Szczecin Główny rozpocznie kursy pociąg

Barnim. Z Bydgoszczy skład wyruszy o 12:51, a na miejscu będzie o 17:31.

W wakacje 2025 roku wznowione zostaną kursy pociągu Rybitwa do Kołobrzegu. Z tego popularnego połączenia w 2024 roku skorzystało 8 tysięcy osób. Bezpośrednie przejazdy nad Bałtyk będą rozpoczynać się na dworcu Toruń Wschodni. Zapewnimy również dogodną przesiadkę podróżnym z Włocławka. Nowością rozkładu jazdy będzie też wakacyjny kurs na Półwysep Helski.

Po wprowadzeniu nowego rozkładu jazdy na trasie Bydgoszcz – Mogilno kursować będzie siedem par pociągów (dotychczas jeździły cztery pary). Do dziesięciu zwiększy się również liczba par pociągów na trasie Inowrocław – Toruń. Dwa dodatkowe pociągi do Inowrocławia odjadą z Torunia o 8:36 i 21:33, a z Inowrocławia do Torunia o 11:33 i 22:17. Tymi ostatnimi pasażerowie dojadą również do Kutna i Jabłonowa Pomorskiego.

Nowa para wieczornych pociągów będzie także kursować

między Grudziądem a Brodnicą oraz między Bydgoszczą a stacją Wyrzysk Osiek (przez Nakło nad Notecią). Dwa kursy do Włocławka, które dotychczas odjeżdżały z Torunia, od 15 grudnia będą wyruszać z Inowrocławia.

– Poprawimy również komunikację z Kutnem i Łodzią. W ramach współpracy z samorządem województwa łódzkiego do pociągów odjeżdżających w kierunku Łodzi. Ponadto pierwszy poranny pociąg do tego miasta odjeżdżać będzie ze stacji Toruń Wschodni (a nie jak dotychczas z dworca głównego) już o 4:03 – podaje UM.

W rozkładzie jazdy pojawią się nowe bezpośrednie kursy, które powstały po połączeniu krótszych relacji: Toruń Główny – Grudziądz – Brodnica, Laskowice Pomorskie – Brodnica, Bydgoszcz Główna – Laskowice Pomorskie – Brodnica. Dotychczasowe bezpośrednie połączenia z Bydgoszczy do Poznania (o 5:16 i 12:14) będą również kursować w weekendy.

Z okazji koncertu „Sylwestro-

wa moc przebojów” w nocy z 31 grudnia na 1 stycznia uruchomimy pociągi specjalne, które odwieżą pasażerów z trzech stacji w Toruniu do Nakła nad Notecią, Tucholi, Mogilna, Jabłonowa Pomorskiego, Skępego (powiat lipnowski) i Kalisk Kujawskich (powiat włocławski).

W rozkładzie jazdy 2025/2026 przywrócone zostaną połączenia do Ciechocinka, a w rozkładzie jazdy 2026/2027 także do Rypina. Połączenia kolejowe finansowane przez samorząd województwa realizowane są przez Arrivę RP i Polregio, na podstawie ośmioletniej umowy zawartej w 2022 roku. Przedstawiciele przewoźników także brali udział w konferencji

Połączenia kolejowe w liczbach: 6,2 mln kilometrów przejechanych w 2023/24 roku; 6,5 mln kilometrów przejadą pociągi w 2024/25 roku; 213 mln zł wydanych na transport kolejowy w 2023/24 roku; 223,5 mln zł wydanych na transport kolejowy w 2024/25 roku.

(red), fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

TVP 1

10:40 Ojciec Mateusz

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Dobre historie
08:00 Akcyjowa 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Mieszkańcy skandynawskich wód - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akcyjowa 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Ojciec Mateusz - serial
22:05 Sprawa dla reportera
23:05 Katedra Notre-Dame, odrodzona z popiołów - dokument

TVP 2

06:55 Barwy szczęścia

05:30 M jak miłość - serial
06:20 Operacja zdrowie
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Lena na Kaukazie
11:50 Dobry tytuł
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:50 Tak to leciało!
21:50 Kruczata 2. Znak bliźniąt - serial
22:40 Informacje kulturalne
23:00 Hala odlotów
23:50 Pasażer - thriller

tvn

20:10 Na Wspólnej

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Kuchenne rewolucje
22:35 To nie tak jak myślisz, kotku - komedia

polsat

19:40 Uroczysko

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:15 Lepsza Polska
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Miłość na nowo - komedia
22:25 Mamma Mia! Here We Go Again - komedia

HITY DNIA

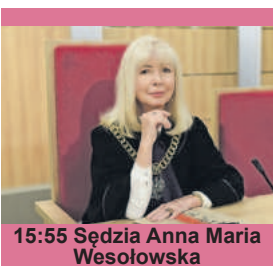

„Wojna światów”
(1953 r.) TVP Kultura 20:00
Klasyczny film science-fiction z udziałem Gene'a Barry'ego. Ziemi zagrażają złowrodzy przybysze z kosmosu. Na ich drodze stoją naukowiec Clayton Forrester i Sylvia Van Buren.

„Mamma Mia! Here We Go Again”
(2018 r.) Polsat 22:25
Sophie jest w ciąży. Chce otworzyć hotel po remoncie i podobnie jak jej matka Donna będzie musiała podjąć ryzyko. Bohaterka wspomina okres młodości swojej matki na greckiej wyspie.

7 tvn

15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Tysiąc słów - komedia
21:55 Czas na Show. Drag Me Out
23:00 Sztanga i cash - komedia

4

15:30 Na ratunek 112

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
22:35 Dziedzictwo. Hereditary - horror

puls

13:50 Kobra – oddział specjalny

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Planeta Singli 2 - komedia
22:25 Złap mnie, jeśli potrafisz - komedia

TVP KULTURA

09:05 Noce i dni

06:10 Muzyczne poranki
06:45 Tamte lata, tamte dni
07:20 Podróże z historią - serial
08:05 Video Art
08:40 Którędy po sztukę
09:05 Noce i dni - serial
10:25 Nie ma róży bez ognia - komedia
12:15 Reżyserzy - serial
13:05 Poczet świrów polskich
13:45 Instytut Zaawansowanego Myślenia - dokument
15:05 Wróżby kumaka - film obyczajowy
16:55 Noce i dni - serial
18:00 Którędy po sztukę
18:10 Video Art
18:50 Wszystkie role Stanisława Barei
20:00 Hala odlotów
21:00 Czwartkowy klub filmowy
21:05 Wojna światów - film SF
22:40 Matylda - serial
23:35 Stermierz - dramat

TVP HISTORIA

10:20 Encyklopedia II wojny światowej

06:45 Wojownicy czasu
07:20 Fake czy historia?
08:15 Stulecie Winnych - serial
09:10 Dajcie mi jabłko
09:50 Ludzie i maszyny
10:20 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:45 Podziemne Włochy - serial
11:50 Przypadek Polski. Polityka i idee
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:20 Horizons - serial
14:25 III Rzesza zatrzymana w kadrze - serial
15:25 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
16:30 Sensacje XX wieku
17:05 Tunka - dokument
18:10 Flesz historii
18:25 Reportaż
18:50 Czas honoru - serial
19:45 Najmłodsza agentka - dokument
20:15 Aleksander Czyżewski. Słońcem urzeczony - dokument
21:05 Motylem jestem, czyli romans 40-latk - komedia
22:45 Sensacje XX wieku
23:50 Wiedzieńczyk. Historia podniebnej ucieczki - dokument

TRAM

06:50 Muzyczne chwile
07:00 Po stronie prawdy
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Słowo życia
08:40 Muzyczne chwile
08:55 Święty na każdy dzień
09:00 Na zdrowie
09:20 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu - serial
09:50 Mateczniki Polskości
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Wykłady z konferencji „Reminiscencje śmierci ks. Jerzego Popiełuszki”
12:50 Promień z Fatimy
13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Ma się rozumieć
14:40 Cudowna Pani w bukowskim obrazie - dokument
15:00 Konferencja prasowa Prezesa NBP Adama Glapińskiego
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
16:35 Sól ziemi
17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
19:25 Akademia pro-life
19:30 Przyjaciele i bohaterowie - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Głos serca - serial
22:45 Na pallotyńskim wzgórzu - dokument
23:55 Słowo życia

Piątek, 6 grudnia 2024

TVP 1

09:40 Komisarz Alex

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Akcyjowa 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Loara - dzika kraina - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle - kwalifikacje
19:05 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle - studio
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Komisarz Alex - serial
22:05 Raport specjalny
23:00 Wyjście awaryjne - komedia

TVP 2

13:15 Miłość i nadzieja

05:25 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:50 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie
11:50 Górna półka smaku
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:45 Postaw na milion
21:45 Cudowne lata
22:45 To jest grane
23:20 Miłość po francusku - komedia

tvn

07:45 Dzień Dobry TVN

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Zielona mila - dramat
23:55 Nieuchwytny - film sensacyjny

polsat

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:25 Gliniarze - serial
12:25 Gliniarze - serial
13:25 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:45 Mikołajkowy blok reklamowy
18:55 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:35 Sport
19:40 Pogoda
20:10 Cruella - komedia
23:05 65 - film SF

7 tvn

13:50 Opowieści małżeńskie

05:55 Szkoła - serial
06:50 Szpital - serial
07:50 Ukryta prawda - serial
08:50 Ukryta prawda - serial
09:50 Ukryta prawda - serial
10:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Razem czy osobno? - komedia
21:55 The Meg - film SF

4

14:00 Policjantki i policjanci

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Władczy móch: One - serial
20:30 Gwiazdy Kabaretu
21:30 Gwiazdy Kabaretu
22:30 Carandiru - dramat

HITY DNIA

„Cruella”
(2021 r.) Polsat 20:10

Akcja filmu rozgrywa się w Londynie w latach 70. XX wieku, na tle punkowej rewolucji, i skupia się na postaci młodej oszustki Estelli. Bystra i kreatywna dziewczyna chce zdobyć sławę dzięki swoim projektom.

„Krwawa zemsta”
(2019 r.) TV Puls 22:00

Cain Burgess wiódł normalne życie do dnia, kiedy związał się z ludźmi, którzy zrobili z niego przestępcę. Bohater trafia przez nich do więzienia. Kiedy udaje mu się zbiec, chce tylko jednego - zemsty.

TV puls

18:00 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Wściekły pies - film sensacyjny
22:00 Krwawa zemsta - film sensacyjny
23:50 Najdłuższa noc - film sensacyjny

TVP KULTURA

07:35 Podróże z historią

06:10 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni
07:35 Podróże z historią - serial
08:10 Wędrowiec polski
08:40 Wydarzenia aktualne
09:05 Noce i dnie - serial
10:10 Jezioro Bodeńskie - dramat
11:45 Zaczarowany Kot. Konstanty Ildefons Gałczyński - dokument
12:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
13:35 Prawdziwie magiczny sklep
14:10 Katarzynka - film obyczajowy
14:50 Przygoda Stasia - film obyczajowy
15:45 Warzywa i owoce
16:25 Gwiazdy estrady - Irena Santor
17:25 Na festiwalowej scenie - Irena Santor
17:55 Na festiwalowej scenie - Irena Santor
18:25 Poczet świrów polskich
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 Wieczór kinomana
20:05 W upalną noc - kryminał
22:05 Hala odlotów
23:00 Dom pod Dwoma Orlami - serial

TVP HISTORIA

12:15 Podróże z historią

06:45 Flesz historii
07:00 Reportaż
07:20 Spór o historię
08:00 Czas honoru - serial
09:05 Tunka - dokument
10:05 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:35 Aleksander Czyżewski. Słońcem urzeczony - dokument
11:25 Fake czy historia?
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:20 Kultowe zabytki - serial
14:20 Nieznane twarze historii - dokument
14:55 Wojownicy czasu
15:35 Korona królów
16:05 Sensacje XX wieku
17:05 Tadeusz Romer. Misja niemożliwa - dokument
18:10 Ludzie i maszyny
18:50 Czas honoru - serial
20:00 Planeta skarbów - serial
21:00 Zmierzch imperium - serial
22:00 Zabójczy widok - film sensacyjny

TRAM

07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Europejska perła baroku
09:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Informacje dnia
10:15 Oredzie na trudne czasy
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Głos serca - serial
13:05 Muzeum Powstania Warszawskiego
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Natura obiektywnie
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Z Małej Cerkwicy do...
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Westerplatte młodych
19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
19:30 Brat Franciszek - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Oddech Boga - serial
22:50 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
22:55 Pędzelkiem z ogona wiewiórki pisane
23:25 Regał

HITY DNIA

„Ostatni władca wiatru”
(2010 r.) TVN 7 20:00

Między czterema królestwami żyjącymi od wieków w pokoju wybucha wojna. Obdarzony niezwykłymi mocami młody Aang próbuje przywrócić równowagę między światami żywiołów: Powietrzem, Wodą, Ziemią i Ogniem.

„Nieuchwytny cel 2”
(2016 r.) TV 4 22:15

Robert, zawodnik MMA, który chce skończyć z walkami, dostaje propozycję wzięcia udziału w turnieju w Birmie w zamian za milion dolarów. Wpada w pułapkę organizatorów okrutnego polowania na ludzi.

TVP 1

09:10 Ranczo

- 06:20 Balans bieli
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Polskie zwierzęta w niebezpieczeństwie - serial
09:10 Ranczo - serial
10:10 Komisarz Alex - serial
11:10 Ojciec Mateusz - serial
12:10 Prawdziwe męstwo
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle - konkurs indywidualny
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Niepewność - serial
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Skok stulecia - film sensacyjny
22:45 EnergaCAMERIMAGE 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych
23:10 80 milionów - komedia

TVP 2

14:00 Familiada

- 05:25 Barwy szczęścia - serial
06:00 Barwy szczęścia - serial
06:35 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
12:05 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
12:40 Zalewski na dobry wieczór
14:00 Familiada
14:35 Kolo fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opolo 2025
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:30 Dobry tytuł
18:00 Słowo na niedzielę
18:15 Va banque
18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
19:25 Rodzinka.pl - serial
20:00 25 lat „Na dobre i na złe” - urodziny w Leśnej Górze
21:25 Krucjata 2. Znak bliźniąt - serial
22:25 Cwaniaki z Hollywood - komedia

tvn

11:30 Na Wspólnej

- 06:15 Królik Bugs: serial twórców Zwariowanych melodii - serial
06:30 Królik Bugs: serial twórców Zwariowanych melodii - serial
06:45 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Na Wspólnej - serial
12:00 Na Wspólnej - serial
12:30 Na Wspólnej - serial
12:55 Na Wspólnej - serial
13:25 Patent na święta
14:00 Trolle
15:50 Wakacje Jasia Fasoli - komedia
17:40 Kuchenne rewolucje
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Czego pragnie dziewczyna - komedia
21:50 Życie od kuchni - komedia

polsat

14:30 Gliniarze

- 05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
12:00 Ewa gotuje
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:30 Gliniarze - serial
15:30 Gliniarze - serial
16:30 Nasz nowy dom
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Matteo Bocelli i przyjaciele. Święta spełnionych marzeń
19:55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni
22:00 Szybcy i wściekły: Hobbs i Shaw - film sensacyjny

7 tvn

10:25 Ukryta prawda

- 06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie
07:10 Nowe Zwariowane Melodie - serial
07:40 Nowe Zwariowane Melodie - serial
08:05 Street Dance 2
09:55 Ukryta prawda - serial
11:00 Ukryta prawda - serial
12:00 Ukryta prawda - serial
13:05 Lego Masters. Kierunek Polska
14:10 Anatomia piękna
15:15 Jack Frost
17:25 Pada Shrek
18:00 Razem czy osobno? - komedia
20:00 Ostatni Władca Wiatru - film przygodowy
22:20 Rafa - thriller

4

15:00 Policjantki i policjanci

- 07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
09:00 Galileo
10:00 Galileo
11:05 #Jesteśmy dla dzieci
11:30 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami
13:30 Ewa gotuje
14:00 Gwiazdy Kabaretu
15:00 Policjantki i policjanci - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Policjantki i policjanci - serial
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Gala Guttman 2024 - 6. Plebiscyt Polskiego Związku Paraliimpijskiego
22:15 Nieuchwytny cel 2 - kryminał

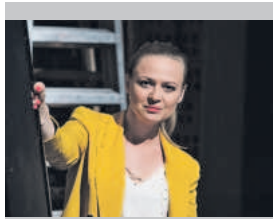
puls

16:00 Lombard. Życie pod zastaw

- 07:00 Kobra - oddział specjalny - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 22 kule - film sensacyjny
22:15 Red 2 - film sensacyjny

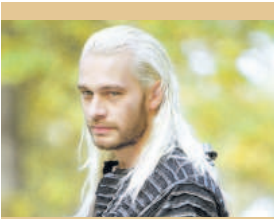
TVP KULTURA

09:20 Tamte lata, tamte dni

- 06:40 Katarynka - film obyczajowy
07:15 Przygoda Stasia - film obyczajowy
08:05 Legendy rocka
08:40 Legendy rocka
09:20 Tamte lata, tamte dni
10:00 Droga - serial
11:05 Actus Humanus Nativitas - Farinelli
12:05 Rico. Historia Richarda Demarca - dokument
13:45 „Nędznicy” i Victor Hugo, w imieniu ludu - dokument
14:55 W poszukiwaniu dobrego filmu
15:35 Artur i Minimki
17:30 Wydarzenie aktualne
18:00 Trzej muskietierowie - film przygodowy
20:00 O północy w Paryżu - komedia
21:45 Spirit of Łódź Festiwal - Richard Bona
22:50 W upalną noc - kryminał

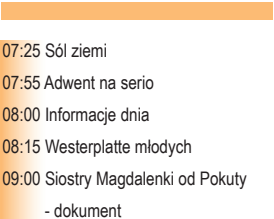
TVP HISTORIA

09:00 Wiedźmin

- 07:25 Korona królów. Jagiellonowie
08:05 Flesz historii
08:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
09:00 Wiedźmin - serial
10:10 Podziemne Włochy - serial
11:20 Horizons - serial
12:30 Bałtyk - dzięki morze - serial
13:35 Wojownicy czasu
14:20 Noc świętego Mikołaja - film obyczajowy
15:20 Święty Mikołaj pilnie poszukiwany - komedia
15:55 Historia kuchni polskiej
17:00 Kultowe zabytki - serial
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów - serial
19:00 Fake czy historia?
20:00 Gra z Cieniem - serial
20:50 Gra z Cieniem - serial
21:45 Okręty podwodne - dokument
22:50 Polowanie na čmy - serial
23:45 Polowanie na čmy - serial

TRAM

- 07:25 Sól ziemi
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
09:00 Siostry Magdalenki od Pokuty - dokument
10:00 Informacje dnia
10:10 33. rocznica powstania Radia Maryja
12:00 33. rocznica powstania Radia Maryja
13:00 33. rocznica powstania Radia Maryja
15:00 33. rocznica powstania Radia Maryja
15:30 33. rocznica powstania Radia Maryja
18:30 Muzyczne chwile
18:40 Radio Maryja od kuchni
19:10 Jak wygrać małżeństwo
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Warto być ojcem
22:15 Zapomniany Sprawiedliwy. Tadeusz Modelski - dokument
23:00 Odpowiedzialni za Kościół
23:30 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa

Niedziela, 8 grudnia 2024

13:50 Rolnik szuka żony

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
08:00 Tydzień
08:45 Rejs - komedia
10:00 Notre-Dame. Feniks z popiołów
12:45 Serengeti - serial
13:50 Rolnik szuka żony
14:55 Skoki narciarskie: Zawody
Pucharu Świata w Wiśle - studio
15:10 Skoki narciarskie: Zawody
Pucharu Świata w Wiśle
- konkurs indywidualny
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Gra z Cieniem - serial
21:20 Miłość bez końca
22:55 EnergaCAMERIMAGE 2024
- 32. Edycja Międzynarodowego
Festiwalu Sztuki Autorów
Zdjęć Filmowych
23:25 Skok stulecia

14:00 Familiada

06:00 Barwy szczęścia - serial
06:30 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:55 25 lat „Na dobre i na złe”
- urodziny w Leśnej Górze
13:15 Na sygnale - serial
14:00 Familiada
14:35 Kolo fortuny
15:10 Szansa na sukces. Opole 2025
16:15 Tak to leciało!
17:15 Górna półka smaku
17:55 Jak to się mówi,
czyli Kasia u Bralczyka
18:35 Poczet świrów polskich
19:15 Rodzinka.pl - serial
20:00 Czarny motyl - thriller
21:45 no... wiadomo
22:25 Jestem Bogiem - thriller

06:45 Kuchenne rewolucje

05:45 Bitwa o gości
06:45 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Co za tydzień
12:10 Kosmiczny mecz
13:55 Lemony Snicket:
Seria niefortunnych zdarzeń
16:20 Wojownicze żółwie
ninja: Wyjście z cienia
- film przygodowy
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Lego Masters. Kierunek Polska
20:40 Saga „Zmierzch”:
Księżyc w nowiu
23:25 Inni ludzie - dramat

17:30 Awantura o kasę

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:50 Jak wytresować smoka:
Święta w domu
12:25 Jak wytresować smoka 3
14:40 Cruella - komedia
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Państwo w państwie
20:00 Śmierć na Nilu - kryminal
22:40 Teściowie - serial
23:10 Miłość na nowo - komedia

07:20 Madagwiazdka

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie
06:50 Królik Bugs: serial twórców
Zwariowanych melodii - serial
07:05 Królik Bugs: serial twórców
Zwariowanych melodii - serial
07:20 Madagwiazdka
07:55 Kochany urwis 2 - komedia
10:00 Anatomia piękna
11:00 Ukryta prawda - serial
12:00 Ukryta prawda - serial
13:00 Ukryta prawda - serial
14:00 Detektywi - serial
15:00 Czego pragnie dziewczyna
- komedia
17:15 W krzywym zwierciadle: Wakacje
- komedia
19:25 Unboxing - Wielkie Otwarcie
20:00 Eagle Eye - thriller
22:40 Wydział pościgowy - film sensacyjny

20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Samochody, które podbiły świat
- serial
08:55 Znałem Jezusa - serial
09:55 Galileo
10:55 Galileo
11:55 Królewskie święta - dramat
13:50 Bibliotekarz III: Kłątwa kielicha
Judasza - film przygodowy
15:50 Twoja twarz brzmi znajomo
18:00 Galileo
19:00 Galileo
20:00 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:00 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:05 Cudzoziemiec - film sensacyjny

08:30 Taki jest świat

06:30 Kobra - oddział specjalny - serial
07:30 Kobra - oddział specjalny - serial
08:30 Taki jest świat 9
09:25 Ranczo - serial
10:25 Ranczo - serial
11:30 Ranczo - serial
12:30 Ranczo - serial
13:35 Ranczo - serial
14:40 Terminal - komedia
17:35 Planeta Singli 2 - komedia
20:00 Iluzja - thriller
22:15 Mr. & Mrs. Smith - komedia

15:25 Droga

07:05 Rozmowy (nie)wygodne
08:00 Liturgia prawosławna
w Warszawie
09:05 „Nędznicy” i Victor Hugo,
w imieniu ludu - dokument
10:15 Wigilia w lesie
10:50 Rawhide
11:55 James Tissot, portrecista
neoklasycyzmu - dokument
13:00 Poczet świrów polskich
13:40 O północy w Paryżu - komedia
15:25 Droga - serial
16:35 Dobry tytuł
17:15 Niedziela z...
18:10 Koncert na 707 ulic
19:05 Jej portret - recital Ireny Santor
20:00 Tulipanowa gorączka - dramat
21:50 Nietykalny - dokument
23:40 To niezwykle ciasto!

18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów

07:40 Korona królów. Jagiellonowie
08:10 Z historii prawosławia w Polsce.
Ku odrodzeniu i ożywieniu
08:30 Mozaika żydowska. Magazyn
kulturalno-religijno-społeczny
09:00 Wiedźmin - serial
10:05 Historia kuchni polskiej
11:00 Planeta skarbów - serial
12:00 Walia: Kraina dzikiej przyrody
- serial
13:05 Wojownicy czasu
13:50 Zabójczy widok - film sensacyjny
16:05 Fake czy historia?
16:55 Planeta skarbów - serial
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów
- serial
19:00 Sekrety dawnych budowniczych
- serial
20:00 Nieznana wojna na Północy
- serial
21:05 Piłkarski poker - komedia
23:05 Historia w postaciach zapisana

06:40 Regał
07:15 Pierwszy zmysł
07:45 Ocalić od zapomnienia
07:55 Adwent na serio
08:00 Słowo życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Spór o Morskie Oko
09:00 Prymas Stefan Wyszyński - serial
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza Święta w Uroczystość
Niepokalanego Poczęcia NMP
11:00 Przegląd katolickiego
tygodnika „Niedziela”
11:05 Stan wojenny w Polsce -
znaczenie i konsekwencje
- dokument
11:40 Adwentowe Rekolekcje Pro-Life
12:00 Anioł Pański z Ojcem
Świętym Franciszkiem
12:15 Papież Polak do rodaków
12:50 Mateczniki Polskości
13:00 Koncert życzeń
13:35 Navigare Necesse est
14:00 Oddech Boga - serial
14:50 Muzyczne chwile
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Akt oddania w Uroczystość
Niepokalanego Poczęcia NMP
17:00 Natura et Homo
17:30 Sól ziemi
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 33. rocznica powstania
Radia Maryja
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Stan bezpieczeństwa państwa
21:55 Święty na każdy dzień
22:00 Mocni Jego mocą
22:30 Muzyczne chwile
22:45 Jak wygrać małżeństwo
23:00 Jak my to widzimy
- z daleka widać lepiej
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze - serial

HITY DNIA

„Eagle Eye”
(2008 r.) TVN 7 20:00

Terrorysta, którego celem jest prezydent USA, realizuje plan zamachu z pomocą dwójki przypadkowych mieszkańców Chicago. Wiedza i kontrola zamachowca uniemożliwiają Jerry’emu i Michelle ucieczkę.

„Pan i pani Smith”
(2005 r.) TV Puls 22:15

Jane i John Smith to z pozoru udane małżeństwo. Oboje są niezwykle skutecznymi płatnymi zabójcami. Pracują dla konkurencyjnych organizacji. Każde z nich otrzymuje zlecenie zlikwidowania współmałżonka.

TVP 1

08:00 Akacja 38

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Studio Raban
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
- serial
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Serengeti - serial
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Piękna Zośka
22:00 Postscriptum
22:25 Irena Santor.
Magiczny jeden krok - dokument
23:35 Balans bieli

TVP 2

12:30 Kolo fortuny

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dobre historie
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Okrasa łamie przepisy
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:00 Na dobre i na złe - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Krew z krwi - serial
23:25 Nowy świat - dramat

tvn

17:40 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:25 Ukryta prawda - serial
16:30 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Królowe zbrodni - kryminal
23:35 Nieuchwytny - film sensacyjny

polsat

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:18 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Pacific Rim: Rebelia - film SF
22:30 The International - dramat

HITY DNIA

**„Pacific Rim: Rebelia”
(2018 r.) Polsat 20:10**

Jake Pentecost zmienił się pod wpływem doświadczeń życiowych i rozpoczął działalność w podziemiu kryminalnym. Teraz ten pilot robotów bojowych Jaeger musi zjednoczyć siły z siostrą, aby ponownie ocalić Ziemię przed inwazją obcych Kaiju.

**„Punisher: Strefa wojny”
(2008 r.) TV 4 22:30**

Byli oficer jednostek specjalnych w wyniku porachunków mafijnych traci rodzinę, która zostaje zamordowana na jego oczach. Odnalezienie przestępców i pomstczenie bliskich staje się celem jego życia.

7 tvn

13:50 Opowieści
małżeńskie

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Polityka - film obyczajowy
22:45 Czas na Show. Drag Me Out
23:50 Rafa - thriller

4

18:00 Łowcy skarbów.
Kto da więcej

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:30 Punisher: Strefa wojny - film SF

puls

09:00 Kobra – oddział
specjalny

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Pan „Wypadek” - film sensacyjny
22:10 Wściekły pies - film sensacyjny

TVP KULTURA

07:20 Dzika muzyka

06:10 Muzyczne poranki
06:50 Tamte lata, tamte dni
07:20 Dzika muzyka
07:50 Podróże z historią - serial
08:25 Wigilia w lesie
09:00 Rawhide - serial
10:05 Gwiazdy estrady - Irena Santor
11:05 Na festiwalowej scenie
- Irena Santor
11:40 Rozrywka retro
12:10 Projektując przyszłość
- dokument
13:15 Krag Kantora - dokument
14:25 Informacje kulturalne
14:50 Trzej muszkieterowie
- film przygodowy
16:50 Noce i dnie - serial
17:55 Hala odlotów
18:50 Galeria sztuki na ekranie - serial
19:50 Wydarzenia aktualne
20:00 Pokot - dramat
22:20 Scena muzyczna
23:20 Tulipanowa gorączka - dramat

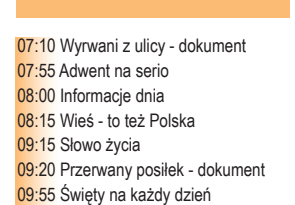
TVP HISTORIA

08:00 Czas honoru

06:45 Fake czy historia?
07:30 Przypadek Polski. Polityka i idee
08:00 Czas honoru - serial
08:50 Ludzie i maszyny
09:20 Tadeusz Romer. Misja niemożliwa
- dokument
10:20 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:45 Bałtyk - dzięki morze - serial
11:40 Spór o historię
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:25 Zawrócony
14:50 Fenomen polskości - dokument
15:40 Korona królów
16:15 Sensacje XX wieku
17:15 Pod znakiem orla, pod znakiem
Gryfa - dokument
17:55 Historia jednej fotografii
- dokument
18:30 Myśliciele - sylwetki polskie
18:50 Czas honoru - serial
19:50 Historia w postaciach zapisana
21:40 Wojna o tron - serial
22:40 Nieznana wojna na Północy
- serial
23:45 Sensacje XX wieku

TRAM

07:10 Wyrwani z ulicy - dokument

07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:15 Słowo życia
09:20 Przerwany posiłek - dokument
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Stan bezpieczeństwa państwa
11:30 Warto być ojcem
11:45 Muzyczne chwile
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Pragnienie Boga - dokument
13:00 Dom Paderewskiego w ojczyźnie
- dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Polka - dokument
15:00 Kurierskim szlakiem.
Azymut Węgry - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady medyczne bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z telefonicznym
udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przyroda w obiektywie
22:25 Filmowe życiorysy PL
23:00 Pani Mazowska - dokument

TVP 1

11:35 Korona królów. Jagiellonowie

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Kościół z bliska
08:00 Akacyjowa 38
08:50 Ranczo - serial
09:50 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
13:00 Stuk, stuk - świat dzieciola - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacyjowa 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Na tropach przeszłości - serial
22:05 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:10 8. Dzień Chamsinu - dokument

TVP 2

14:35 Na sygnale

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dla klimatu
06:50 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie z Sebastianem Karpielem
11:15 Magiczne Podhale
11:50 Lena na Bałkanach
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Głina - serial
23:30 Ból i blask - dramat

tvn

07:45 Dzień Dobry TVN

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Sekcja rytmiczna - thriller
23:40 Czas na Show. Drag Me Out

polsat

16:20 Interwencja

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Wszystkie stare noże - thriller
22:20 Bad Company
- Czeski łącznik - komedia

7 tvn

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Sztanga i cash - komedia
22:50 Sierota - horror

4

20:00 Malanowski. Nowe rozdanie

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:35 EuroTrip - komedia

HITY DNIA

„Wszystkie stare noże”
(2022 r.) Polsat 20:10

CIA odkrywa, że jeden z pracowników mógł ujawnić tajne informacje. Doświadczony agent Henry Pelham otrzymuje zadanie znalezienia kreta wśród byłych współpracowników. Z pomocą przychodzi mu była partnerka.

„Eurotrip”
(2004 r.) TV 4 22:35

Amerykanin Scott Thomas wyrusza do Niemiec na poszukiwania internetowej znajomej, z którą stracił kontakt. Nim dotrze do celu, wraz z przyjaciółmi odwiedzi jeszcze Anglię, Francję i Holandię.

TV puls

14:50 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Zemsta Sokola - film sensacyjny
22:05 Długi pocałunek na dobranoc
- film sensacyjny

TVP KULTURA

17:35 Noce i dnie

06:15 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni
07:20 Dziką muzyką
07:55 Podróże z historią - serial
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Noce i dnie - serial
10:15 Wielki bieg - dramat
12:10 Galeria sztuki na ekranie - serial
13:15 Dobry tytuł
14:00 Syzyfowe prace - dramat
15:55 Van Gogh. Zboża i chmury
- dokument
17:35 Noce i dnie - serial
18:45 Przemowa noblowska: Olga Tokarczuk, Literacka Nagroda Nobla 2018
20:00 Courage mojej matki
21:25 Sześć roku - komedia
23:35 Biały czarny chłopiec - dokument

TVP HISTORIA

11:40 Wojownicy czasu

06:45 Spór o historię
07:20 Flesz historii
07:40 Reportaż
08:00 Czas honoru - serial
08:50 Arrasów dzieje osobliwe - serial
09:25 Pod znakiem orła, pod znakiem Gryfa - dokument
10:10 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:45 Planeta skarbów - serial
11:40 Wojownicy czasu
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:15 Walia: Kraina dzikiej przyrody
- serial
14:15 Okręty podwodne - dokument
15:30 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
17:00 Kryptonim „Kościół” - dokument
18:15 Było, nie minęło
- kronika zwiadowców historii
18:50 Czas honoru - serial
20:00 Historia broni - serial
21:00 Pokłosie - dramat
22:55 Sensacje XX wieku

TRAM

07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Cichy bohater z Puszczy Białowieskiej
09:00 Papież Polak do rodaków
09:35 Słowo życia
09:40 Święty na każdy dzień
09:45 W górskim domku ogrodnika
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
- z daleka widać lepiej
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 „Pogoria”. Żeglarska szkoła życia - dokument
13:00 Pasjonat muzyki i malarstwa. Marcin Zarnecki
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Przyroda w obiektywie
14:50 Tata z Małopolski - afrykańskie ścieżki ks. Jana Czuby - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:25 Przyroda w obiektywie
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Św. Józef - patron na trzecie tysiąclecie
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Zostań żołnierzem RP
17:45 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:00 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej i ojczyzny
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przyroda w obiektywie
22:25 Zamek Królewski w mieście stołecznym Poznaniu - dokument
23:50 Muzyczne chwile

HITY DNIA

**„Druhu”
(2011 r.) Polsat 20:10**

Annie Walker, przeżywająca trudny okres trzydziestoparolatka, ma zostać honorową drużną na ślubie najlepszej przyjaciółki. Postawiona w nowej sytuacji, pragnie jak najlepiej wywiązać się z powierzonego zadania.

**„Okup”
(1996 r.) TVN 21:30**

Tom Mullen wie, że dostanie i szczęśliwe życie u boku ślicznej żony Kate, z którą wychowuje dziewięcioletniego syna. Podczas szkolnego festynu naukowego Sean zostaje uprowadzony.

TVP 1

14:55 Jaka to melodia?

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Adwent. Rodzina na Święta
08:00 Akacja 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie extra
13:00 Die Reise der Pelikane: Australiens Outback-Wunder - dokument
14:00 Wichrowe wzgórce - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Korona królów. Jagiellonowie
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA - mecz: Juventus FC - Manchester City FC
23:05 Felieton
23:15 Pokot - dramat

TVP 2

16:00 Kolo fortuny

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Adwent. Rodzina na Święta
11:50 Tańcząca ze światem - Chorwacja
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:00 Barwy szczęścia - serial
20:35 Przepis dnia
20:50 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:25 Na sygnale - serial
23:00 Nieprawdopodobna dziewczyna - komedia

tvn

17:40 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionery
21:30 Okup - thriller
23:55 Inni ludzie - dramat

polsat

19:40 Uroczysko

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Druhu - komedia
23:00 Sekstaśma - komedia

7 tvn

17:55 Zagadki losu

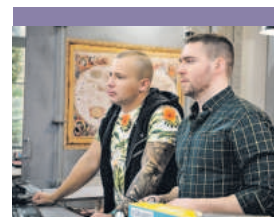
06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Droga powrotna - dramat
22:30 Królowe zbrodni - kryminal

4

**20:30 Sprawiedliwi –
wydział kryminalny**

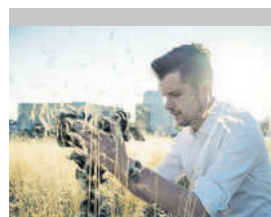
07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
22:30 Strzelec wyborowy - film sensacyjny

TV puls

**14:50 Lombard.
Życie pod zastaw**

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Boudica: Królowa wojny - dramat
22:00 Banita - film przygodowy

TVP KULTURA

07:50 Podróże z historią

06:10 Muzyczne poranki
06:30 Tamte lata, tamte dni
07:10 Dzika muzyka
07:50 Podróże z historią - serial
08:30 Poczet świrów polskich
09:05 Noce i dnie - serial
10:10 Syzyfowe prace - dramat
12:05 Albert Camus - człowiek buntu - dokument
13:15 Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna „Jauchzet Gott in allen Landen” (BWV 51)
13:50 Wydarzenia aktualne
14:35 Segantini, powrót do natury - dokument
16:05 Personel - film obyczajowy
17:25 Noce i dnie - serial
18:30 Informacje kulturalne
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 W co grają ludzie - komedia
22:05 Legendy rocka
22:40 Legendy rocka
23:10 Informacje kulturalne
23:35 Sześć roku - komedia

TVP HISTORIA

14:10 Historia broni

06:55 Waleczne z gór
07:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
08:00 Czas honoru - serial
08:50 Kryptonim „Kościół” - dokument
09:50 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:25 Wszystkie kolory świata - serial
11:25 Historia kuchni polskiej
12:10 Tygrysy Europy - serial
13:10 Sekrety dawnych budowniczych - serial
14:10 Historia broni - serial
15:15 Korona królów
15:50 Sensacje XX wieku
16:25 Sensacje XX wieku
17:00 Opowieści o miłości - dokument
17:45 Ludzie i maszyny
18:10 Fake czy historia?
19:05 Czas honoru - serial
20:00 III Rzesza zatrzymana w kadrze - serial
21:05 Diabeł z Katowic - dokument
22:10 Bałkany w ogniu - serial
23:20 Sensacje XX wieku

TRWAM

07:35 Zdrowie z Bożej Apteki
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Każdy małuch to potrafi
08:50 Słowo życia
09:00 Mocni Jego mocą
09:30 Sanktuaria polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audycja generalna
Ojca Świętego Franciszka
10:50 Muzyczne chwile
11:00 Tam ktoś jest! - dokument
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Pustynia Boga - dokument
12:50 Ewangelia, nasz biznesplan - dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Przyroda w obiektywie
14:50 Żółw błotny. Osobliwy relikw polskiej przyrody - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Ukryci w łonie Matki
17:00 Po stronie prawdy
17:50 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przetrawiliśmy
22:30 Do światła - dokument

HOROSKOP

KOZIOROŻEC 22.12-19.01

Dobry czas, ale spodziewaj się nagłej zmiany planów. Chcesz w weekend zająć się domem, kupiłeś już nawet kwiaty, by go upiększyć? Okaże się, że ktoś z przyjaciół namówi cię na wspólną podróż. Przełożysz obowiązki na później i skorzystasz z rozrywki. Nie będziesz żałował. Samotne Koziorożce mogą spotkać kogoś wyjątkowo atrakcyjnego.

WODNIK 20.01-18.02

W pracy będzie ci wiodło się rewelacyjnie. Skupisz się na realizacji obowiązków, dotrzymasz terminów, więc spodziewaj się nagrody. Jeśli chcesz powalczyć o podwyżkę, to dobry moment. Głośno wymień swoje mocne strony, nie masz się czego wstydzić. Uda ci się nawiązać przyjaźń z kimś, kto od dawna cię intryguje. Znajdziecie wiele wspólnych tematów do rozmów.

RYBY 19.02-20.03

Stale poświęcasz się dla innych, a teraz przyszła pora, by pomyśleć tylko o sobie. Miałas ostatnio bardzo dużo odpowiedzialnych zadań na głowie i teraz czujesz się zmęczona. W pracy dotrą do ciebie niepokojące plotki. Nie powtarzaj ich, nie daj się też wciągnąć w żadne biurowe intrygi. W weekend nadarzy się doskonała okazja do odpoczynku lub zabawy.

BARAN 21.03-20.04

Przed tobą kilka dni oddechu. Pozwól sobie na odpoczynek. Dobrym pomysłem będzie odwiedzenie kosmetyczki czy wizyta u fryzjera. Zadbasz o siebie i od razu poczujesz się lepiej. Co więcej, spotkasz na swojej drodze dawnego wielbiciela. Czy stare uczucia odżyją na nowo? To zależy od twojej woli. Barany w stałych związkach niech nie zapominają o partnerach.

BYK 21.04-21.05

Co nie jest u ciebie częste, oderwiesz się od spraw materialnych. Oddasz się miłości i poszukiwaniu nowych, twórczych zainteresowań. Masz szansę zawrzeć inspirujące znajomości. W sprawach zawodowych wykazesz się wiedzą, o którą przełożeni cię nie podejrzewali. Zapunktujesz. Koniecznie wybierz się na imprezę integracyjną. Okaże się, że jesteś ceniony i lubiany.

BLIŹNIĘTA 22.05-20.06

Skup się na zdrowiu, bo twój układ odpornościowy jest mocno osłabiony. Długotrwały stres dał mu się we znaki. Konieczna będzie wizyta u lekarza. Na dodatek w twoim związku będzie się źle działo. Kłótnie i poczucie niezrozumienia będą na porządku dziennym. Za to w sprawach zawodowych i finansowych dobra passa. Wykorzystaj ją.

RAK 21.06-22.07

Przyda ci się sporo cierpliwości. Jeśli chcesz przystąpić do realizacji założonego planu, musisz być pewny jego powodzenia. Ktoś, kto dotąd był dla ciebie miły i wydawał się być przyjazny, nagle zmieni front. Nie wahaj się zakończyć tej znajomości, jeśli jest na gruncie prywatnym. W życiu zawodowym musisz nauczyć się postępować z takimi osobami.

LEW 23.07-22.08

Chcesz dać upust swojej ambicji i będziesz wkląć się w sytuacje, które dotąd oceniałeś jako bardzo ryzykowne. Zastanów się, jakie działania mogą przełożyć się na awans lub podwyżkę. W sprawach finansowych niespodziewany przyływ gotówki – ktoś odda ci dług, na którego odzyskanie przestałeś liczyć. Postanowisz odnowić kontakty z ludźmi z przeszłości. Dobrze to przemyśl.

PANNA 23.08-22.09

Pogódź się wreszcie z niepowodzeniem, które ci się przytrafiło i przyjmij do wiadomości, że są rzeczy, na które nie masz wpływu. Nie patrz w przeszłość, idź do przodu. Zyskasz autorytet i osiągniesz zamierzone cele. Nie lekceważ poleceń przełożonych.

WAGA 23.09-23.10

Zastanów się, jak lepiej rozplanować obowiązki zawodowe, by mieć więcej czasu dla siebie. Z pewnych spraw po prostu trzeba zrezygnować. Dostaniesz ciekawą propozycję, niewykluczone, że kusić cię będzie zmiana pracy. W miłości zaczniesz szukać nowych pokus.

SKORPION 24.10-21.11

Ambitnie postanowisz poprawić swój status materialny i zaczniesz szukać dodatkowych zleceń. Może uda ci się chwycić zajęcie, które tak ci się spodoba, że zmienisz wizję swojej dalszej kariery zawodowej? W uczuciach stabilizacja i harmonia, przyjemnie spędzicie razem czas.

STRZELEC 22.11-21.12

Na wszystko będziesz patrzeć przez różowe okulary. Nawet odkrycie, ile szans ostatnio zmarnowałeś nie wyprowadzi cię z równowagi. Poczujesz chęć do działania, skoczysz na głęboką wodę. I dobrze, bo okoliczności sprzyjają. W pracy dostaniesz do wykonania ważne zadanie.

PRZEPIS TYGODNIA
PLEŚNIAK

Składniki:

- mąka pszenna 400 g,
- masło 200 g,
- cukier 1 i 2/3 szklanki,
- cukier wanilinowy 30 g,
- proszek do pieczenia 1 łyżeczka,
- jajka 6 szt.,
- mąka ziemniaczana 1 łyżka,
- dżem z czarnej porzeczki 1 słoik,
- kakao ciemne 1 łyżka.

Na zdjęciu od lewej Krystyna Florkowska i Anna Roguszczak, uczennice Branżowej Szkoły I stopnia przy Zespole Szkół Nr 3 w Golubiu-Dobrzyniu.

Sposób wykonania

Mąkę przesiać przez sito z proszkiem do pieczenia. Dodać wcześniej schłodzone masło. Składniki zarabiać nożem aż masło będzie miało wielkość ziaren grochu. Oddziel białka od żółtek. Żółtka i szklankę cukru dodaj do mąki i masła. Składniki wyrabiaj rękoma. Ciasto podziel na 3 części. Jedną włóż do zamrażarki, do jednej dodaj kakao a trzecią rozłóż na blaszce do pieczenia. Ciasto nakłuj widelcem. Część ciemnego ciasta zetrzyj na tarce na grubych oczkach i rozłóż na jasnym cieście na blaszce. Na to rozsmaruj dżem porzeczkowy. Ubij pianę z białek, pod koniec ubijania dodaj resztę cukru i mąkę ziemniaczaną. Ubitą pianę rozłóż na ciasto. Na tarce na grubych oczkach zetrzyj ciasto z zamrażarki, rozłóż kruszonkę na pianie. Ciasto piecz około 45 minut w temperaturze 180 stopni C.

Smacznego!

Krzyżówka panoramiczna

Med.: guzowaty twór miękki wystający zwykle ze słowików.	Imię męskie; imię Kazana, reżysera		Szt.: powierzchnie zdobienie przedmiotów drewnianych innymi gatunkami drewna.	Archit.: frontowa część budowli przed głównym wejściem, zwykle wysunięta ku przodowi.		Astron.: satelita telekomunikacyjny.		Bibl.: najstarszy syn Noego, protoplasta Semitów.	Techn., włók.: urządzenie do barwienia i nasycania tkanin; napawarka.		Mit. gr.: przydomek Apollina.	
	Szt.: wysoki słup, najczęściej					Ekon.: jednostka monetarna Portugalii.						
Okulary bez uchwytych na uszy, Teren, na którym coś się odbywa,				5				Geogr.: stan w USA nad Oceanem Atlantyckim, stolica Augusta.			Biblijny prorok	
						Imię żeńskie - 24.XI, 28.XII.						
Geogr.: jezioro rynnowe na Równinie Augustowskiej; przepływa rzeka Czarna Hańcza.		Kompan Portosa	2					Geogr.: rzeka we Włoszech, przepływa przez Florencję i Pizę.				
						Producent obuwia sportowego						
10						Imię męskie; imię Chacaturiana	3				9	
Sztuczna skóra		Karc.: ślińska gra w karty. Sport: klub piłkarski z Wroniek.		4				W terminologii narciarskiej: fałda terenowa; mulda.		Duże miasto na Honsiu		
						Biblijne imię żeńskie						Sala wykładowa
						Rasa angielskiej owcy						
Litera grecka	Ośmiotysięcznik w Himalajach								Płynię przez Goleniów			
	Potrząsk na ptaki			1					Prawy dopływ Dunaju			
						Włoskie imię męskie.						Symbol argonu
						Najwyższa karta			8			
"Pan" dla Zagłoby						Mit. gr.: syn Zeusa, ojciec Pelopsa i Niobe.	6					
				11								
Bud.: skrzynia z czterema uchwytyami, w której sporządza się zaprawę murarską.								Lit.: tytułowa bohaterka sztuki Henryka Ibsena.				
7												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		

Moc wydarzeń w Golubskim Domu Kultury

REGION ▶ Miłośnicy kulturalnych doznań nie tylko z Golubia-Dobrzynia mogą brać udział w wydarzeniach organizowanych przez tutejszy Dom Kultury

Zaduszki bluesowo jazzowe
23.11.2024 w sali widowiskowej Domu Kultury odbyło się wyjątkowe wydarzenie – Zaduszki bluesowo jazzowe. Na scenie wystąpili: Adela Konop/śpiew, Alan Balcerowski/saksofony, flet, Piotr Pokucki/gitara, Jacek Kwaśniak/kontrabas. – Mamy nadzieję, że to nie ostatni koncert w tym składzie w naszym Domu Kultury i niebawem znowu będziemy mieli okazję uczestniczyć w kolejnym takim, wspaniałym widowisku, uczcie dla uszu i duszy i będziemy podziwiać profesjonalizm wykonawców na najwyższym,

światowym poziomie – podsumowuje Golubski Dom Kultury.

Kultura przy kawie

27.11.2024 w Domu Kultury odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Kultura przy kawie”. Prowadzącą była Rozalia Krzewińska, która od lat tworzy wyjątkowe rękodzieło na szydełku. Podczas warsztatów uczestnicy mogli nie tylko obejrzeć prace pani Rozalii, ale także poznać tajniki szydełkowania oraz wykonać własne rękodzieło. – Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy zechcieli kreatywnie spędzić z nami czas – dodają instruktorzy DK.

Świąteczny pokaz iluzji

Na początku grudnia Dom Kultury w Golubiu-Dobrzyniu gościć będzie niesamowitego iluzjonistę – Mariusza Czajkę! – Serdecznie zapraszamy na świąteczny pokaz iluzji w jego wykonaniu, który odbędzie się 05.12.2024 o godzinie 18:00 w sali widowiskowo-kinowej. Koszt biletu: 25 zł/os. Bilety do nabycia w sekretariacie DK – dodaje załoga placówki.

Mikołajkowe warsztaty piernikowe

– Serdecznie zapraszamy najmłodszych mieszkańców naszego miasta i regionu do udziału w mikołajkowych warsztatach piernikowych. Odbędą się one 06.12.2024 o godzinie 17:00 w Domu Kultury. Koszt wynosi 20 zł. W programie między innymi: pieczenie i zdobienie pierników, ubieranie choinki, wspólne śpiewanie kołęd oraz słodki poczęstunek. Dzieci spotkają się również z Mikołajem, który wręczać będzie drobne upominki! Warsztaty dedykowane dla dzieci 5+.

Zapisy pod numerem telefonu: 566832408. Ilość miejsc ograniczona – zachęca DK.

Koncert „Muzyczne wspomnienia”

Ponadto organizator serdecznie zaprasza na kolejne wyjątkowe wydarzenie – koncert „Muzyczne wspomnienia” w wykonaniu zespołu „I co teraz”. Odbędzie się on 14.12.2024 o godzinie 19:00 w Domu Kultury. Na scenie pojawią się: Aleksandra Fingas, Tadeusz Karpiński, Józef Kropkowski, Krzysztof Dąbrowski, Mariusz Rzepkowski oraz gościnnie: Miłosz „Valinsky” Waliński. Koszt biletu wynosi 10 zł. Bilety dostępne w sekretariacie Domu Kultury.

(ak)

fot. nadesłane

Praca na rzecz drugiego człowieka to misja

REGION ➤ Członek zarządu województwa Marek Wojtkowski spotkał się we wtorek (26 listopada) z laureatkami konkursu Pracownik Socjalny Kujaw i Pomorza. Dzień poświęcony osobom wykonującym tę odpowiedzialną pracę obchodziliśmy 21 listopada

– Wasza praca jest bardzo trudna, wymaga poświęcenia i wielu wyrzeczeń. Jesteście naj-

bliżej tych, dla których wasze serce jest jedynym wsparciem, jakiego doświadczają w życiu.

Dziś pragniemy podziękować za wszystko, co robicie dla drugiego człowieka – mówił członek zarządu województwa Marek Wojtkowski.

Wyróżnienia w konkursie otrzymały: Magdalena Talar z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy; Kamilla Zielas z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu; Barbara Patyna z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku (powiat sępoleński); Renata Stachowska z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nakle

Nad Notecią; Anna Szwinkowska z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi; zespół koordynatorek rodzinnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie; Wiesława Tylmanowska i Danuta Dymek; zespół pracowników socjalnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie: Kamila Jankowska, Joanna Reimann, Agnieszka Pochylska, Emilia Matuszak, Magdalena Siedlecka, Agnieszka Michalska; zespół pracowników socjalnych Dziennego Domu SENIOR+ w Janikowie (powiat ino-

wrocławski) – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janikowie: Agata Gilas-Pyzik, Joanna Wojciechowska, Kamila Wejman.

W gali, która odbyła się w Pałacu Dąbskich w Toruniu, uczestniczyli również dyrektor Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w Urzędzie Marszałkowskim Krystyna Żejmo-Wysocka i dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Michał Neumann.

(red), fot. Szymon Zdziebło/tarantoga.pl dla UMWKP

DOBRZE TO WIEDZIEĆ

Aktywny rodzic. Ruszyły wypłaty nowych świadczeń

Łączenie pracy z życiem rodzinnym będzie prostsze. Ruszyły właśnie pierwsze wypłaty świadczeń w ramach nowego programu Aktywny rodzic. To ponad 230 tys. świadczeń na łączną kwotę blisko 270 mln zł, które w najbliższych godzinach trafią do rodzin z najmłodszymi dziećmi. Program Aktywny rodzic to nawet 1500 zł miesięcznie – w zależności od wybranej formy świadczenia – na opiekę nad dzieckiem do lat 3, niezależnie od dochodów. Wnioski w ramach programu można składać od 1 października br. W czwartek 28 listopada br. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoczął wypłatę świadczeń, pierwsza transza obejmuje 230 015 świadczeń na łączną kwotę 269 589 538,65 zł.

Jak złożyć wniosek?

Obsługą wniosków oraz przyznawaniem świadczeń w ramach nowego programu Aktywny rodzic zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ścieżka wnioskowania jest taka sama jak w przypadku m.in. programu Rodzina 800+. Wniosek można złożyć online za pośrednictwem następujących kanałów: portal PUE ZUS lub aplikacja mobilna mZUS, portal informacyjno-usługowy Emp@tia na stronie <https://empatia.mpips.gov.pl/>, bankowość elektroniczna. Pieniądze trafią na wskazany numer konta w ciągu 2 miesięcy od złożenia wniosku.

WAŻNE

Jeżeli rodzic złoży wniosek do 2 stycznia 2025 r. (czyli w okresie 3 miesięcy od wejścia w życie ustawy), świadczenie zostanie wypłacone z wyrównaniem od 1 października. Masz pytania? W razie wątpliwości zachęcamy do kontaktu pod numerem telefonu (22) 560 16 00. Infolinia ZUS jest dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 7-18.

Bezrobocie w październiku niższe niż szacowali

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że stopa bezrobocia w październiku br. wyniosła 4,9 proc. i była nawet niższa, niż wskazywały szacunki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. - Jak informowaliśmy na początku listopada, szacowana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stopa bezrobocia rejestrowanego w październiku br. wyniosła 5 proc., z kolei liczba zarejestrowanych bezrobotnych – 767,1 tys. osób (dane wstępne) – była najniższą, jaką zanotowano w październiku od początku pomiaru, czyli od 1990 roku - podaje resort pracy. - Okazuje się jednak, że ostateczne dane są nawet lepsze niż przewidywaliśmy. Jak informuje Główny Urząd Statystyczny, stopa bezrobocia w październiku br. wyniosła 4,9 proc., a liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 765,5 tys. wobec 769,6 tys. miesiąc wcześniej.

Eurostat o rynku pracy w Polsce

Dobłą sytuację na rynku pracy w Polsce potwierdzają dane Eurostatu. Wynika z nich, że Polska pozostaje krajem o jednym z najniższych wskaźników bezrobocia w Unii Europejskiej. Według metodologii Eurostatu we wrześniu br. stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 2,9 proc. (bez zmian w porównaniu do poprzedniego roku i poprzedniego miesiąca). Niższe bezrobocie na poziomie 2,8 proc. jest tylko w Czechach, a najwyższe – w Hiszpanii (11,2 proc.). Średnia w krajach UE we wrześniu br. wyniosła 5,9 proc., a w strefie euro 6,3 proc.

Sukces uczniów z Borzymina

REGION ➤ Zgodnie z listopadową tradycją w Ośrodku Chopinowskim w Szafarni odbył się XXVIII Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Fryderyku Chopinie dla Szkół Podstawowych

Od lat honorowy patronat nad tym konkursem sprawuje marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki oraz kujawsko-pomorski kurator oświaty. Konkursowi przyświeca idea upowszechniania wiedzy o życiu i twórczości wybitnego polskiego kompozytora wśród dzieci i młodzieży, a także rozwijanie zainteresowań związanych z muzyką poważną. W tegorocznej edycji wzięło udział 20 drużyn reprezentujących szkoły podstawowe z całego województwa.

Przedstawicielami Szkół

Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie (pow. rypiński) byli uczniowie kl. VIII – Mateusz Karwaszewski i Franciszek Umiński. Drużyna chłopców okazała się bezkonkurencyjna i po dwóch etapach (pisemnym i ustnym) zdobyła I miejsce w województwie.

Konkurs oceniało jury w składzie: dr Aneta Derkowska (muzykolog, nauczyciel w Zespole Szkół Muzycznych w Toruniu), Andrzej Szalkowski (historyk, dyrektor Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie) i Bartłomiej Kozłowski

(kierownik Ośrodka Chopinowskiego w Szafarni).

Oprócz atrakcyjnych nagród i dyplomów uczniowie mają szansę na stypendium naukowe gdyż konkurs wpisany jest na listę konkursów objętych programem stypendialnym przyznawanym przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego. Chłopców do konkursu przygotował Bartłomiej Umiński, który opracował materiały teoretyczne i muzyczne do nauki. Gratulujemy Mateuszowi i Frankowi oraz ich opiekunowi.

(ak), fot. nadesłane

KALENDARIUM

5 grudnia

1906 – Założycielka mariawityzmu siostra Feliksa Kozłowska została imiennie ekskomunikowana jako pierwsza kobieta w historii chrześcijaństwa.

1933 – Ratyfikacja 21. poprawki do Konstytucji Stanów Zjednoczonych uchyliła 18. poprawkę, znosząc tym samym prohibicję.

1992 – Wystartowała pierwsza ogólnopolska telewizja prywatna Polsat

6 grudnia

1806 – IV koalicja antyfrancuska: wojska napoleońskie rozpoczęły oblężenie Wrocławia.

1925 – Zostało nawiązane pierwsze potwierdzone kartą QSL połączenie radiowe polskiego krótkofalowca (Tadeusza Heftmana) ze stacją zagraniczną.

1928 – W mieście Ciénaga w Kolumbii wojsko dokonało tzw. „bananowej masakry” nieustalonej do dziś liczby (od 47 do 2 tys.) strajkujących pracowników przedsiębiorstwa United Fruit Company.

7 grudnia

1809 – Księżę warszawski Fryderyk August I wydał dekret ustalający liczebność Armii Księstwa Warszawskiego na 60 tys. żołnierzy.

1941 – Wojna na Pacyfiku: Japończycy dokonali ataku na Pearl Harbor na Hawajach.

1987 – Linie lotnicze Air Canada stały się pierwszym na świecie przewoźnikiem, który zabronił palenia tytoniu na pokładzie swoich samolotów.

8 grudnia

1506 – Zygmunt I Stary został wybrany na Sejmie w Piotrkowie na króla Polski.

1963 – Został porwany 19-letni syn aktora i piosenkarza Franka Sinatry, Frank Jr. Po zapłaceniu przez ojca 240 tys. dolarów okupu wypuszczono go 10 grudnia.

1978 – Premiera komedii filmowej Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz w reżyserii Stanisława Barei.

2013 – Euromajdan: w Kijowie został obalony i zniszczony pomnik Włodzimierza Lenina.

9 grudnia

1952 – Utrzymujący się od 5 do 9 grudnia tzw. wielki smog londyński przyczynił się do śmierci ok. 12 tys. osób.

1997 – Rada Języka Polskiego przyjęła uchwałę, zgodnie z którą imiesłowy przymiotnikowe z partykułą „nie” piszemy zawsze łącznie.

2001 – We włoskim Cogne polska biegaczka narciarska Justyna Kowalczyk zaliczyła pierwszy w swojej karierze start w zawodach pucharu świata.

10 grudnia

1671 – Sułtan Imperium Osmańskiego Mehmed IV wypowiedział wojnę Polsce.

1874 – We wsi Kłoda Mała koło Białej Podlaskiej, w proteście przeciw szykanom związanym z narzuceniem wyznania prawosławnego, dokonała samospalenia rodzina Koniuszewskich. Józef Koniuszewski za odmowę porzucenia grekokatolicyzmu miał zostać pobity, obciążony podatkami i zamknięty w areszcie. Desperacką decyzję podjął na wieść o przymusowym chrzcie córki w cerkwi prawosławnej.

11 grudnia

1519 – Sejm walny w Toruniu uchwalił rozpoczęcie wojny z krzyżakami i wyznaczył nowe podatki na werbunek wojsk zaciężnych.

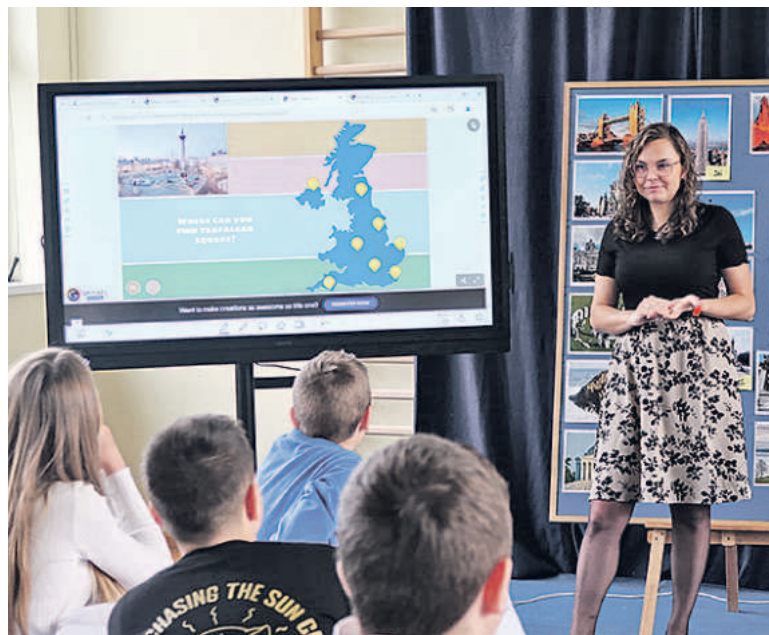
1941 – Niemcy i Włochy wypowiedziały wojnę USA.

1976 – Premiera 1. odcinka serialu telewizyjnego Daleko od szosy w reżyserii Zbigniewa Chmielewskiego.

Źródło: wikipedia.org

Konkurs wiedzy o kulturze krajów anglojęzycznych

POWIAT ➤ 19 listopada 2024 roku w Szkole Podstawowej w Jarantowicach odbyła się szósta edycja powiatowego konkursu wiedzy o kulturze krajów anglojęzycznych „I Want to Visit English-Speaking Countries”, zorganizowanego przez nauczycielkę języka angielskiego Martę Kriger

Konkurs był częścią projektu „The Guardians of The Green”, realizowanego w ramach ścieżki English Teaching Activities, którego krajowym operatorem jest Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA, a fundatorem Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności.

Celem konkursu było promowanie kultury krajów anglojęzycznych, motywowanie

uczniów do nauki języków obcych oraz pogłębianie współpracy między szkołami. W tym roku do rywalizacji przystąpiły drużyny z sześciu szkół powiatowych: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Wąbrzeźnie, Szkoła Podstawowa w Jarantowicach, Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Zieleniu, Szkoła Podstawowa w Myśliwcu, Zespół Szkolno-Przedszkolny

w Płużnicy oraz Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Henryka Sienkiewicza w Książkach. Każda szkoła wystawiła trzyosobową drużynę.

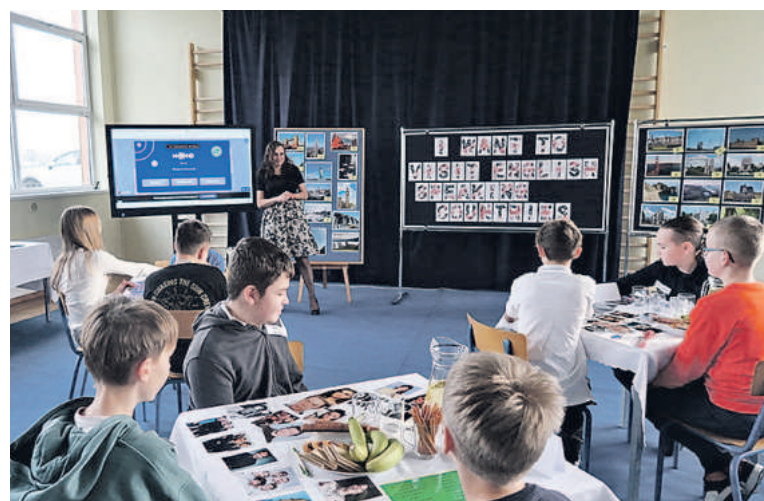
Uczestnicy musieli wykazać się szeroką wiedzą o kulturze Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, obejmującą m.in. zabytki, miejsca warte odwiedzenia, słynne postacie, muzyków, ich utwory oraz autorów

książek. W trakcie konkursu drużyny rozpoznawały utwory muzyczne, miejsca na zdjęciach, dopasowywały zdjęcia osób do ich osiągnięć, a także lokalizowały odpowiednie miejsca na mapach. Uczniowie, bawiąc się, jednocześnie poszerzali swoją wiedzę o krajach anglojęzycznych.

Zwycięzcą VI edycji konkursu została drużyna ze Szkoły

Podstawowej w Płużnicy. Drugie miejsce zajęli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Myśliwcu, a trzecie – drużyna z Zielenia. – Wszyscy uczestnicy zostali uhonorowani nagrodami za wysiłek i wiedzę. Dziękujemy wszystkim za udział i gratulujemy. Liczymy na kolejne spotkania w przyszłych edycjach konkursu – podają organizatorzy.

(red.), fot. nadesłane

Nauka na króla

XVII WIEK ▶ Jan III Sobieski był osobą, która w dzieciństwie nie mogła narzekać na nudę. Czas pochłaniała mu nauka narzucona przez ojca

Król Jan na portrecie nieznanego autora

Przyszły król urodził się na zamku w Olesku 17 sierpnia 1629 roku. Tego dnia zamek oblegały oddziały tatarskie. Miała być to przepowiednia przyszłej drogi życiowej króla. Sobieski był wówczas synem wojewody, potomkiem słynnego hetmana Żółkiewskiego, który zginął podczas bitwy z Turkami. Młody Jan wychowywał się w majątku należącym niegdyś do Żółkiewskiego. Codziennie stykał się z jego zbrojami, szablami i innymi pamiątkami rodzinnymi. Pierwsze słowa po łacinie, które miał przeczytać Jan Sobieski, zdobyły nagrobek hetmana Żółkiewskiego i brzmiały „O, jak słodko i dostojnie jest umierać za ojczyznę”.

Ojciec Jana Sobieskiego nakazał mu naukę i to dość

intensywną. Musiał nauczyć się łaciny i niemieckiego oraz podstaw tureckiego, co miało pomagać w razie wojny. Jan wraz z bratem Markiem otrzymali od ojca prezent w postaci gości z Niemiec i Turcji. Mieli oni uczyć młodzieńców języków w sposób bardziej praktyczny niż z książek.

Po etapie nauki w domu bracia Sobiescy ruszyli do Krakowa, gdzie zapisano ich do Kolegium Nowodworskiego. Mimo wpisania na listę uczniów przez kilka miesięcy uczyli się nadal na stacji, by nadrobić łacinę. W szkole uczyli się m.in. dialektyki, poetyki i retoryki. Egzamin z tych przedmiotów polegał na publicznych wystąpieniach. Ojciec Sobieskich nalegał także, by synowie uczyli się tańców dworskich, zwłaszcza francuskich. Mimo wszystko wiedział, że celem wykształcenia jest udział w wojnie. Do synów pisał: „Bodaj byście na koniach tańczyli bijąc się z Turkami i Tatarami, tego wam życzę”.

Jan Sobieski pozostawił po sobie w Krakowie pewną ciekawą historię. Pewnego razu podczas wykładu u profesora Wojciecha Dąbrowskiego z głowy prelegenta spadł biret. To Sobieski pierwszy rzucił się na pomoc profesorowi i oddał mu nakrycie głowy.

Dąbrowski miał wówczas po łacinie odpowiedzieć: „Non moriar donec videro diadema in capite tuo (Nie umrę, dopóki nie zobaczę korony na twojej głowie)”.

W 1645 roku Sobiescy opuścili Kraków i wraz z instrukcją swojego ojca udali się do Paryża, a później przez dwa lata zwiedzali kraje Europy Zachodniej. Był to okres intensywnej nauki praktycznej. Bracia odwiedzali różne fortyfikacje, uczyli się wojny, obserwując konflikty państw zachodnich. W podróży studiowali w oryginale teksty klasycznych pisarzy.

Jan Sobieski już jako król nie zapomniał o pobycie w Krakowie, m.in. na Akademii Krakowskiej. Po pokonaniu Turków pod Wiedniem ofiarował uczelni zdobyte tam dwa buńczuki. Zanim wyruszył pod Wiedeń, odwiedził Kraików i swojego profesora Wojciecha Dąbrowskiego. Staruszek był już sparaliżowany i ślepy. Miał jednak wywróżyć swojemu uczniowi wielkie zwycięstwo.

Jan III Sobieski, mimo że kojarzony głównie z wojną, był jednym z najlepiej wykształconych polskich monarchów. Władał wieloma językami. Zebrał w swojej kolekcji 7 tysięcy książek.

(pw)

XX wiek

Mowa biskupa

Na początku XX wieku kościół w Wąbrzeźnie został przebudowany, konieczna była jego ponowna konsekracja. Odbędzie się w 1903 roku i przysporzyła nie lada sensację.

W trakcie przebudowy kościoła wniesiono do niego nawy boczne oraz nadbudowano wieżę. Koszt remontu był niebotyczny, wyniósł 75 tysięcy marek. Po remoncie konieczne było ponowne konsekrowanie świątyni. Dokonał tego niemiecki biskup Rosentreter. Przy okazji wybuchła pewna kontrowersja, ponieważ biskup przemawiający po proboszczu Połomskim zwrócił się do wiernych w języku polskim. Nazwisko biskupa może być mylące. W rzeczywistości

faktycznie pochodził z rodziny pochodzenia niemieckiego i studiował w Niemczech, ale miał także olbrzymie związki z Polską. Urodził się w Tucholi, a w trakcie swojego urzędowania umożliwiał nauczanie religii w języku polskim.

Wąbrzeskie wystąpienie nie spodobało się bardzo niemieckiej prasie. Szczególnie niezadowolony był wychodzący w Grudziądzu „Gesselliger”, który nie szczędził słów krytyki pod adresem biskupa. Odpór dawała polska prasa:

„W denuncjacjach hakatystycznego naszczekiwacza (gazety Gesselliger) uderza przede wszystkim zarzut, postawiony poważnie biskupowi Rosentreterowi, że „umie dobrze po polsku” - czytamy w gazecie *Wiek Ilustrowany*. Biskup Rosentreter pozostawał na swoim stanowisku także po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Był to także dowód uznania dla jego postawy właśnie w czasach zaborów.

(pw)

XX wiek

Wszyscy na żniwa

W latach 50., gdy w Polsce panował najbardziej siemieniczny komunizm, letnim zwyczajem była pomoc wszystkich warstw społecznych w żniwach. Nie inaczej było także w naszych okolicach.

Podczas żniw 1952 roku w Sokołowie pod Golubiem-Dobrzyniem na polach pojawiła się młodzież należąca do Związku Młodzieży Polskiej. Był to tzw. czyn społeczny. Udało się zwieźć zboże z 34 hektarów, a następnie wystosować odezwę, która z Sokołowa miała popłynąć do innych wsi. Czytamy w niej: „My, młodzież powiatu rypińskiego, pracująca w ochotniczej brigadzie żniwnej w PGR w Sokołowie, gmina Zbójno, wzywamy młodzież województwa bydgoskiego do współzawodnictwa w pomocy Państwowym Gospodarstwom Rolnym w szybkim sprzęcie zbóż”.

W powiecie wąbrzeskim w żniwach pomagali robotni-

cy zwożenie autobusami z fabryk z Torunia. W PGR w Niełubiu do stawiania snopków zwieziono 20-osobową ekipę cukierników z Fabryki Pierników. Pracownicy Lecznicy Zwierząt z Wąbrzeźna w ciągu 4 godzin mieli ustawić sztygi na 7 hektarach zboża. Nie upiekło się nawet sportowcom, którzy przebywali na obozie szkoleniowym w Wąbrzeźnie. 60 młodych ludzi skierowano do PGR Wielka Łąka i PGR Mgowo. Na pole musieli jechać nawet robotnicy umysłowi z zakładów tworzyw sztucznych z Wąbrzeźna. W późniejszych latach podobne akcje powoli traciły na popularności.

(pw)

XX wiek

Pochowana żywcem

Scenariusz sprawy, która stanęła przed posterunkowym z Czernikowa w 1933 roku, mógłby spokojnie wystarczyć na kilka odcinków paradokumentu „Trudne sprawy”.

We wsi Steklin w powiecie lipnowskim mieszkała Stanisława Kozak ze swoim mężem Aleksandrem. Małżeństwu nie wiodło się najlepiej, więc mąż postanowił wyjechać do Francji i zarobić. Po 3 latach wysłał żonie tysiąc złotych, co było kwotą niebotyczną. W pewnym momencie Kozakowa zniknęła. Sprawę na policję zgłosiły jej dzieci. Posterunkowy udał się na miejsce i wypyttywał. Kobiętę znaleziono martwą w lasku, zakopaną... żywcem.

W toku śledztwa ustalono, że Kozakowa dowiedziała

się, że do Polski wraca jej mąż. W tym czasie była w ciąży z innym mieszkańcem wsi. Kobieta udała się do miejscowej znachorki Muratowskiej. Niestety mąż Muratowskiej był bandytą i wiedział, że kobieta nosi na szyi zawiniątko z tysiącem złotych. Para zwabiła Kozakową do lasu i zakopała ją żywcem. O sprawie posterunkowego powiadomił dopiero przypadkowy rolnik, który słyszał krzyki dobiegające z lasu. W ten sposób rozwiązano trudną zagadkę kryminalną.

(pw)

Mało znany Waza

POSTAĆ ▶ O Zygmuncie III Wazie, jego siostrze Annie Wazównie oraz Władysławie IV Wazie pisaliśmy już niejednokrotnie. Tym razem przybliżamy historię innego syna Zygmunta III Waza – Karola Ferdynanda Wazy, który co ciekawe był między innymi biskupem płockim

Karol Ferdynand Waza urodził się 13 października 1613 roku w Warszawie. Był synem Zygmunta III Wazy i jego drugiej żony Konstancji Habsburżanki. Dzieciństwo i młodość spędził pod opieką matki na dworze królewskim w Warszawie. 23 marca 1624 roku otrzymał od papieża Urbana VIII dyspensę pozwalającą na objęcie godności kanonika wrocławskiego.

W wieku 12 lat, dzięki zabiegom politycznym cesarza Ferdynanda II Habsburga, został nominowany na ordynariusza wrocławskiego. 22 października 1625 roku otrzymał papieskie zatwierdzenie na biskupstwo.

18 stycznia 1626, mimo małoletniości i nieposiadania święceń kapłańskich, został również uroczystie instalowany. Biskupstwem zarządzał poprzez posłów i komisarzy królewskich.

W 1629 roku przyłączył do diecezji wrocławskiej okręg Prudnika z archidiecezji ołomuńskiej. Po śmierci matki (1631) odziedziczył, wraz z bratem Janem Kazimierzem, państwo żywieckie. W okresie rządów Władysława IV Wazy rezydował przede wszystkim w Warszawie. Będąc osobą bliską dworu królewskiego, nie interesował się jednak polityką i nie miał

ambicji do zdobywania urzędów świeckich. W latach 1632-1648 poświęcał czas głównie pracy administracyjnej, sprawom majątkowym i gromadzeniu beneficjów kościelnych. W 1640 roku został biskupem ordynariuszem płockim. Nie zdecydował się nigdy na przyjęcie święceń kapłańskich i sprawy duszpasterskie przekazał w diecezji wrocławskiej swoim sufraganom, spośród których najważniejszą rolę odgrywali biskup Johann Balthasar Liesch von Hornau oraz archidiacon Piotr Gebauer. Podobnie postąpił z diecezją płocką, gdzie zastępował go w posłudze duchownej biskupi Stanisław Starczewski i Wojciech Tolibowski.

W 1641 roku wyznaczony został senatorem rezydentem. Dwa lata później ponownie został senatorem rezydentem.

Po śmierci Władysława IV Wazy w 1648 roku zgłosił swoją kandydaturę do tronu polskiego. Ogłosił program twardej polityki i zdecydowanych kroków w celu stłumienia powstania Chmielnickiego na Ukrainie. Uzyskał poparcie dwóch trzecich senatorów i większości biskupów. Za jego kandydaturą głosowała też szlachta ruska z Jeremim Wiśniowieckim na czele. Jego kandydaturze sprzeciwiła się natomiast szlachta wyznania ewangelickiego z Wielkiego Księstwa Litewskiego,

która obawiała się zaostrzenia polityki kontrreformacji. Na czele opozycji wobec Karola Ferdynanda Wazy stanęli Janusz i Bogusław Radziwiłłowie, którzy zagrozili nawet zerwaniem unii polsko-litewskiej. Ostatecznie o kandydaturze Karola Ferdynanda Wazy zdecydowały listy Bohdana Chmielnickiego, który uzależniał zakończenie buntu Kozaków na Zaporozżu od wybrania na króla Jana Kazimierza Wazy.

Po przegranej elekcji Karol Ferdynand Waza otrzymał po Władysławie IV Wazie księstwo opolsko-raciborskie. Wycofał się z życia publicznego. Osiadł w dobrach biskupów płockich na Mazowszu. Swoją główną rezydencją uczynił zamek w Broku. W 1651 roku przejął opiekę nad osieroconym i pozbawionym majątków na Ukrainie Michałem Korybutem Wiśniowieckim. Sfinansował jego podróże zagraniczne i zapewnił gruntowne wykształcenie.

W połowie XVII wieku wybuchł przeciw niemu bunt części władz księstwa opolsko-raciborskiego, ponieważ Waza chciał wprowadzić niezgodne ze statutem ziemskim przepisy restrykcyjne. Zwołana 24 września 1653 roku w Opolu sesja sejmiku księstwa, na której miało omówić zarządzenia Karola Ferdynanda, została zerwana i zbuntowana część uczestników

przeniosła się do siedziby starosty ziemskiego Jana Maksymiliana von Hoditz w Prudniku, który przyłączył się do buntu. Waza uznał zjazd w Prudniku za nielegalny i obłożył jego uczestników ekskomuniką. Zbuntowany sejmik zarzucił mu działanie „na podstawie własnych praw”, i że „powinien oddzielić uprawnienia i obowiązki pana zastawnego od uprawnień biskupa”. Konflikt zakończył się wraz ze śmiercią Wazy. Karol Ferdynand Waza zmarł na dworze biskupim w Wyszкові. Pochowany został w kościele jezuitów w Warszawie.

Karol Ferdynand Waza pozostawił po sobie ogromny majątek. Większa jego część została wydana na różnego rodzaju fundacje kościelne. Resztę otrzymał Jan II Kazimierz Waza. Pieniądze i dobra ziemskie odziedziczone po bracie pozwoliły królowi polskiemu sfinansować zaciąg wojska podczas potopu szwedzkiego, a księstwa śląskie dały mu schronienie, gdy musiał opuścić Rzeczpospolitą w 1655 roku.

Pamięć o Karolu Ferdynandzie Wazie upamiętnia ufundowany przez Jana II Kazimierza Wazę marmurowy obelisk Wazów przy ul. 3 maja w Wyszкові, którego autorem był rzeźbiarz Jan Baptysta Gisleni.

Opr. (Szyw)
fot. domena publiczna

Postać

Nielubiana królowa

Przybliżamy historię Barbary Radziwiłłówny – królowej Polski, żony Zygmunta II Augusta. Królowa nie była lubiana przez polską szlachtę.

Barbara Radziwiłłówna była córką kasztelana wileńskiego i hetmana wielkiego litewskiego Jerzego Radziwiłła i Barbary z Kołów, siostrą hetmana Mikołaja Radziwiłła, zwanego Rudym. Poprzez matkę była potomkinią królowej Polski Elżbiety Pileckiej, trzeciej żony Władysława Jagiełły.

Barbara Radziwiłłówna z pewnością urodziła się 6 grudnia. Natomiast data roczna narodzin królowej, znana z kilku przekazów, może być różnie interpretowana, zamykając się jednak w granicach lat 1520-1523. Opierając się na rękopiśmiennym rodowodzie, znaj-

dującym się w zbiorach rodzinnych Radziwiłłów, w XIX wieku Edward Kotłubaj za datę narodzin Barbary Radziwiłłówny uznał rok 1520. Jednakże w „De origine gentis Radiviliae” Salomon Rysiński wskazywał rok 1522, zaś metryczka przyszyta do sukni królowej, którą odkryto w 1931 roku podczas badań podziemi wileńskiej katedry, odnosiła się do roku 1523.

W 1537 roku poślubiła w Gieranojach Stanisława Gasztołda, wojewodę nowogródzkiego, a potem trockiego, po czterech latach małżeństwa owdowiała. Na Stanisławie wygaśł ród Gasztołdów. W myśl zasad pra-

wa litewskiego po wygaśnięciu w linii męskiej rodu dobra przypadały wielkiemu księciu. Opiekun Barbary, jej brat, Mikołaj Rudy zwrócił się o pomoc do królowej Bony. W październiku 1543 roku nastąpiło wydarzenie, które zmieniło całe życie Barbary. Do Gieranojów przyjechał król Zygmunt August. Oficjalnym celem wizyty było załatwienie spraw spadkowych po Gasztołdach. Wówczas prawdopodobnie nastąpiło pierwsze zbliżenie pomiędzy późniejszymi małżonkami. Pobyt króla został wtedy przedłużony, oficjalnie z powodu szerzącej się zarazy. Romans

był kontynuowany w Wilnie, w tym czasie Zygmunt August był jeszcze małżonkiem Elżbiety Austriaczki.

Dopiero gdy król został wdowcem, zawarł potajemny ślub z Barbarą w 1547 roku. Małżeństwo wywołało burzę wśród szlachty i spotkało się ze sprzeciwem Zygmunta Staroego i Bony. Na sejmie piotrkowskim 1548 r. senatorowie pod wodzą prymasa Mikołaja Dzierżgowskiego, Piotra Kmity, Jana Tęczyńskiego, Andrzeja Górki i Izba Poselska z Piotrem Boratyńskim i Stanisławem Podlodowskim na czele żądali unieważnienia małżeństwa. Król odparł wszystkie ataki, stanowczością i energią zmusił wszystkich po kolei oponentów do uległości, doprowadził do koronacji Barbary, która od tej pory była tytułowana: „z Bożej łaski królowa polska, wielka księżna litewska, ruska, prus-

ska, mazowiecka”.

Barbara Radziwiłłówna została koronowana na królową Polski 7 grudnia 1550 roku. Jej małżeństwo podniosło znaczenie rodu Radziwiłłów i innych rodów litewskich, co spotkało się z oporem szlachty i magnaterii polskiej. Według historyków przyczyną śmierci Barbary był rak szyjki macicy, a według napisanej książki w 2013 roku autorstwa dr. Janusza Kubickiego pt. „Żony królów i władców Polski. Historia i medycyna” królowa zmarła na kiłę, co zostało jednak wykluczone przez badania przeprowadzone na szczątkach królowej w Wilnie. Według ówczesnych pogłoszek mogła zostać zatruta przez teściową Bonę Sforzę. Po przedwczesnej śmierci pochowana została 24 czerwca 1551 roku w katedrze wileńskiej.

Opr. (Szyw)

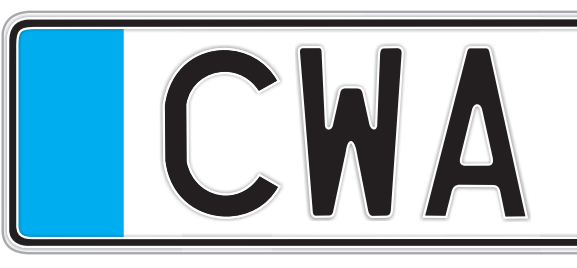

INFORMATOR

DLA MIESZKAŃCÓW

POWIATU WĄBRZESKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Budowlane Remonty

Remonty malowanie gładzie, ocieplanie, regipsy itp... Tel. 885 810 599

Nieruchomości Działki

Kupię ziemię rolną lub wezmę w dzierżawę w powiecie golubsko-dobrzyńskim lub wąbrzeskim Płatne od ręki! Telefon 667-935-202

Kultura i rekreacja

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wąbrzeźnie
ul. Matejki 11 B
tel. 56 688 18 21

Wąbrzeski Dom Kultury
ul. Wolności 47
tel. 56 688 17 27

Centrum Sportu i Rekreacji
ul. Tysiąclecia 3
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 16 36

Oświata

Zespół Szkół Ogólnokształcących
ul. Wolności 35
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 22 85

Szkoła Podstawowa nr 3
ul. Tysiąclecia 1
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 20 19

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II
ul. Wolności 30
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 18 23

Przedszkole Miejskie. Bajka
ul. Żeromskiego 11
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 20 92

Przedszkole Alpido
ul. Marii Konopnickiej 13
87-200 Wąbrzeźno
kom. 604 238 767

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wroniu Wronie 28
tel. 56 461 06 11

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 35
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 21 75

Zespół Szkół Zawodowych
ul. Żeromskiego 6
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 13 52

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 44
tel. 56 688 24 52

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 32
tel. 56 689 04 00

Dom Pomocy Społecznej
ul. Pod Młynik 4a
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 03 71

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd Dróg Powiatowych
ul. 1 Maja 61
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 13 86

Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie
ul. Tysiąclecia 8
tel. 56 688 14 27

Zdrowie

Apteka Majowa
ul. Mickiewicza 11
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 620 04 49

Apteka Pod Arniką
ul. Wolności 10
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 26 55

Apteka Stokrotka
ul. Niedziałkowskiego 8
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 12 94

Apteka Dbam o Zdrowie
ul. Wolności 38
87-200 Wąbrzeźno
tel. 73 669 77 73

Apteka PULS VI
ul. Niedziałkowskiego 5
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 477 01 25

NZOZ Przychodnia Specjalistyczna "REMEDIUM"
ul. Matejki 2A, 87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 29 89 lub tel. 56 687 17 87

Apteka Przyjazna
ul. Wolności 46
87-200 Wąbrzeźno
Tel. 56 651 06 50

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nowy Szpital w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 27
tel. 41 240 1701

Przychodnia Lekarska "Amicus" N.Z.O.Z.
ul. Grudziądzka 58
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 16 46

NZOZ Zespół Lekarski „Medicus” Swarczewicz-Bejger Ewa, Swarczewicz Tomasz
ul. Pruszyńskiego 10,
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 08 87
tel. 56 687 30 22
tel. 56 687 30 23

Przychodnia Lekarska Świat Zdrowia Neuca Med
ul. Niedziałkowskiego 5
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 03 58

Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Endomed"
ul. Plac Jana Pawła II lokal nr 9
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 696 91 36
tel. 668 577 066

Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Sitnie Sitno 37
tel. 56 688 14 91

Przychodnia KEMED
ul. Matejki 20c
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 00 20

Remedium SC Indywidualna Praktyka Lekarska Ewa i Cezary Zapałowicz
ul. Matejki 2A
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 29 89
tel. 56 687 17 87

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
ul. Św. Floriana 6
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 689 09 00
numer alarmowy 998 lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Wolności 28
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 72 00
numer alarmowy 997 lub 112 z telefonów kom.

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 18
tel. 56 688 45 00
Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
Wolności 44
tel. 56 688 24 51 do 57
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Wolności 27
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 33 15

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Wolności 44
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 28 00

Urząd Skarbowy w Wąbrzeźnie
ul. Macieja Rataja 2
tel. 56 687 17 77

PKS Dworzec Autobusowy
ul. 1 Maja 51
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 14 62

Urząd Gminy Dębowa Łąka
Dębowa Łąka 38
tel. 56 688 49 10

Urząd Gminy Książki
ul. Bankowa 4
tel. 56 688 81 67

Urząd Gminy Płużnica
Płużnica 60
tel. 56 687 52 00

Urząd Gminy Ryńsk
ul. Mickiewicza 21
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 75 00

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia drobne ze zdjęciem!

Intensywnie w przedszkolu

GMINA DĘBOWA ŁĄKA ▶ Święto pluszowego misia, wizyta w bibliotece, Andrzejki i wiele innych atrakcji było udziałem dzieci z przedszkola w Łobdowie

– Za nami kolejny ciekawy i pełen wrażeń tydzień – rozpoczyna swoją relację nauczycielka Małgorzata Miazgowska. – 25 listopada br. nasze przedszkolaki uczestniczyły w obchodach „Świątowego Dnia Pluszowego Misia”. Każde dziecko przyszło do przedszkola ze swoim ulubionym przyjacielem. Można było zobaczyć misie małe, średnie, duże, brązowe, różowe, białe itd. Wszystkie były śliczne i wyjątkowe.

W tym wesołym dniu czekało na dzieci wiele atrakcji. Jedną z nich był wyjazd do pobliskiej Gminnej Biblioteki Publicznej w Dębowej Łące. Dzieci zostały zaproszone do wspólnej zabawy ze swoimi misiami. Poznały historię ich święta, zwiedziły placówkę i miały okazję obejrzeć pokazny księgozbiór przeznaczony specjalnie dla nich. Zapoznaly się z zasadami wypożyczania książek. Dowiedziały się od pani bibliotekarki, jak należy się zachowywać w bibliotece i chronić książki przed zniszczeniem. Oprócz czy-

tania książeczki bibliotekarka pokazała przedszkolakom jak wiele jest różnych gatunków książek dla dzieci. W podziękowaniu za gościnne przyjęcie, przedszkolaki podarowały Pani Justynie upominek i zostały obdarowane słodkimi misiami.

Ten wyjątkowy dzień był pełen uśmiechu i świetnej zabawy. Dzieci były szczęśliwe, iż mogły

spędzić tyle czasu ze swoimi pluszowymi ulubieńcami oraz pokazać je swoim koleżankom i kolegom z grupy.

Kolejną atrakcją minionego tygodnia były świąteczne warsztaty z rodzicami, którzy odkrywali swoje talenty plastyczne, a dzieci zamieniły się w prawdziwych artystów. Powstało bardzo dużo pięknych i niepowtarzal-

nych dekoracji świątecznych. Wspólna twórczość w atmosferze zabawy, zaangażowanie, przeżyte emocje, a co najważniejsze – czas wspólnie spędzony z rodzicami to bardzo cenne doświadczenie dla obu stron. Dekoracje zostały przeznaczone na Kiermasz Bożonarodzeniowy, który odbędzie się 15.12.2024 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Dębowej Łące w godzi-

nach 12:00 – 15:00.

Ostatni, ale najbardziej atrakcyjny dzień dla przedszkolaków to wyczekiwane Andrzejki.

– W naszym przedszkolu odbyły się one 29 listopada br. Jak co roku podtrzymujemy tradycję andrzejkowe. Były liczne konkursy, zabawy i wróżby. Wszystko to odbywało się w rytm tańców i śpiewów. Nie zabrakło tradycyjnego ustawiania buczków, losowania rekwizytów i innych andrzejkowych wróżb. Dzieci chętnie brały udział w zabawach i magicznym rytuale andrzejkowym. Dzień ten dostarczył przedszkolakom wiele przeżyć i emocji i był okazją do rozbudzenia dziecięcej ciekawości oraz chęci poznawania ludowych tradycji – podsumowuje Małgorzata Miazgowska.

Na nadesłanych fotografiach widać wychowawczynię w przebraniu wróżek – na pewno tych bardzo dobrych.

**Oprac. B. Walas
fot. nadesłane**

**TYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO**

CWA

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

 Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

ZUS ma już 90 lat

REGION/KRAJ ▶ W tym roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych obchodzi wspaniały jubileusz 90-lecia swojego istnienia. Został powołany do życia rozporządzeniem nowelizującym ustawę scaleniową podpisanym przez Prezydenta Ignacego Mościckiego 24 października 1934 roku.

– Prace nad stworzeniem prawodawstwa ubezpieczeniowego rozpoczęły się jeszcze przed odzyskaniem niepodległości, w 1917 roku. Zadanie to nie było łatwe, ponieważ wymagało ujednolicenia przepisów obowiązujących na ziemiach polskich, które znajdowały się pod trzema różnymi zaborami. W obszarze ubezpieczeń społecznych sytuacja była szczególnie zróżnicowana – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Tuż po odzyskaniu niepodległości, 23 listopada 1918 roku, Tymczasowy Naczelnik Państwa Józef Piłsudski przyznał robotnikom i pracownikom przemysłu specjalny zasiłek. Natomiast 11 stycznia 1919 roku wprowadzono ubezpieczenie zdrowotne oraz powołano Kasy Chorych. Kolejne ważne etapy tworzenia systemu ubezpieczeń społecznych to: rok 1920 – ustawa o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, rok 1924 – ustawa o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, rok 1927 – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu społecznym pracowników umysłowych.

Uchwalenie ustawy scaleniowej

Prace nad stworzeniem jednolitego systemu ubezpieczeń społecznych trwały kilka lat, a ich efektem było uchwalenie ustawy scaleniowej w 1933 roku. Ustawa ta wprowadziła jednolity charakter prawa w odradzającej się Polsce, obejmując wszystkie rodzaje ubezpieczeń społecznych: chorobowe i macierzyńskie, wypadkowe przy pracy i z chorób zawodowych, emerytalne robotników oraz emerytalne pracowników umysłowych, od bezrobocia.

Zgodnie z zapisami ustawy w celu efektywnego „wykonywania ubezpieczeń” utworzono ubezpieczalnie społeczne i cztery zakłady ubezpieczeń społecznych: Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Choroby, Zakład Ubezpieczenia od Wypadków, Zakład Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych i Zakład Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników. Ich działalność była koordynowana przez Izbę Ubezpieczeń Społecznych.

Na wpływy zakładów ubezpieczeń składały się składki, dochody z majątku urządzeń zakła-

dów oraz odsetki od ulokowanych kapitałów, a także dopłaty Skarbu Państwa, darowizny, zapisy i subsydia. Obowiązek dofinansowania instytucji ubezpieczeniowych przejęło państwo. Składki na ubezpieczenia społeczne zostały zaplanowane w sposób, który zapewniał solidne podstawy finansowe dla systemu ubezpieczeń. Obowiązek opłacania składki spoczywał na pracodawcach (2/3 wysokości składki) oraz pracowników (1/3 wysokości składki).

Powstanie ZUS

Już w momencie wejścia w życie ustawy scaleniowej 1 stycznia 1934 roku trwały prace nad jej nowelizacją. Ich zwieńczeniem było rozporządzenie o zmianie ustawy, podpisane 24 października 1934 roku przez prezydenta Ignacego Mościckiego. Wówczas powołano Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który objął zarząd nad pięcioma funduszami ubezpieczeniowymi: Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników, Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Pracowników Umysłowych, Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych, Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Braku Pracy dla Pracowników Umysłowych, Ogólny Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Choroby i Macierzyństwa. Już w tym okresie ZUS wprowadzał nowoczesne metody matematyczne i statystyczne. Polski system ubezpieczeń społecznych uznawany był za jeden z najnowocześniejszych w ówczesnej Europie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od momentu swojego powstania, nie tylko zarządzał ubezpieczeniami, ale również stał się kluczową instytucją w realizacji zadań związanych z polityką społeczną państwa. Zgodnie ze swoim statutem, ZUS angażował się także w działalność edukacyjną i prewencyjną, organizując wystawy higieniczne, tworząc plakaty promujące bezpieczeństwo i higienę pracy oraz finansując letnie kolonie dla dzieci. Środki pochodzące z nadwyżek finansowych, wynikających z reinwestycji składek ubezpieczeniowych, ZUS przeznaczał na projekty budowlane, takie jak szpitale, sanatoria i budynki mieszkalne, a także na inicjatywy prozdrowotne.

ZUS dbał o wysoki poziom merytoryczny swoich pracowników, organizując i finansując staże dla studentów kierunków ekonomicznych oraz medycznych. Aby

zostać pracownikiem instytucji ubezpieczeniowej, oprócz kompetencji zawodowych należało również przedstawić świadectwo moralności. Pracę w instytucjach ubezpieczeniowych postrzegano wówczas jako formę służby społecznej.

ZUS w okresie okupacji

Okres II wojny światowej stanowił jeden z najtrudniejszych momentów w historii instytucji, ubezpieczeń społecznych a jednocześnie był czasem, w którym jej pracownicy wykazali się patriotyzmem i człowieczeństwem. Wówczas ZUS funkcjonował jedynie na terenie Generalnego Gubernatorstwa, wypłacając świadczenia, które były ograniczane przez okupanta, a także oferując zatrudnienie i często ratując życie wielu osób. Pracownicy ubezpieczeń społecznych, mimo grożących im surowych kar, aktywnie wspierali i zasilali szeregi konspiracji niepodległościowej. Angażowali się również w walkę z okupantem – z bronią w ręku uczestniczyli w Powstaniu Warszawskim. Dwa oddziały powstańcze składały się wyłącznie z pracowników ZUS.

W gmachu przy ul. Czerniakowskiej 231, gdzie przed wojną mieściła się Centrala ZUS oraz szpital ubezpieczalni społecznej, urządzono polowy szpital powstańczy. Pracowali w nim lekarze z Ubezpieczalni, a sanitariuszkami były urzędniczki ZUS.

ZUS przetrwał wojnę, jednak nowe komunistyczne władze szybko zaczęły wprowadzać swoje porządki. W apogeum stalinowskiego okresu instytucje państwowe poddawane były intensywnej ideologizacji. Scentralizowane państwo dążyło do ograniczenia niezależności ZUS. W 1950 roku zniesiono samodzielność funduszy ubezpieczeniowych, a w 1951 roku finanse ubezpieczeń społecznych włączono do budżetu państwa, co sprawiło, że składki na ubezpieczenie zyskały cechy podatku. W 1953 roku pojawiła się koncepcja likwidacji samego ZUS.

Likwidacja ZUS i jego reaktywacja

Pod koniec 1955 roku zlikwidowano Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a jego zadania, wzorem rozwiązań radzieckich, przejęły związki zawodowe w zakresie świadczeń chorobowych. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zajęło się natomiast świadczeniami długoterminowymi. To

rozwiązanie okazało się jednak niewydolne, dlatego ustawą z 13 kwietnia 1960 roku ZUS zostaje przywrócony, podejmując swoje zadania i zapewniając ciągłość ubezpieczeń oraz terminowo wypłaty świadczeń. Od tego momentu na czele instytucji stanął Prezes, którym w 1960 roku został mianowany Stefan Będkowski.

W 1968 roku wprowadzono ustawę regulującą świadczenia emerytalno-rentowe. Dawna renta starcza została zastąpiona emeryturą, a wiek starczy – wiekiem emerytalnym. Do wymaganego stażu pracy wliczano okresy zaliczane do stażu rentowego, związane z wojną i okupacją. Niektórym grupom pracowników, takim jak pracownicy I kategorii zatrudnienia, kombataneci, inwalidzi wojenni i wojskowi, inwalidzi po wypadkach i pracownicy artystyczni obniżono wiek emerytalny. W latach 70. powszechnym systemem emerytalnym objęto kolejne grupy społeczne, w tym rolników indywidualnych.

Lata 80-te

W grudniu 1982 roku wprowadzono nową ustawę o zabezpieczeniu emerytalnym pracowników oraz ich rodzin. Jej uchwalenie było niezbędne w obliczu trudnej sytuacji gospodarczej, a kluczową zmianą stało się wprowadzenie mechanizmu waloryzacji świadczeń jako rozwiązania systemowego. Co roku, 1 marca, świadczenia miały być podwyższane o procent wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej z roku poprzedniego, przy czym górny limit wynosił 150% kwoty tego wzrostu. Pod koniec lat 80. kryzys państwowy wymusił zmiany ustrojowe. Wówczas powstał Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, który miał na celu zapewnienie racjonalnego finansowania świadczeń. ZUS rozpoczął także pierwsze próby informatyzacji systemu ubezpieczeń. Wprowadzono elektroniczne systemy ewidencji, wypłaty i waloryzacji świadczeń: EMIR, RENTIER oraz WARENT.

Pierwsza dekada III Rzeczypospolitej to czas radości z odzyskania swobód demokratycznych, ale także okres społecznego szoku wywołanego transformacją oraz wysoką inflacją. Zakład Ubezpieczeń Społecznych musiał

funkcjonować w trudnych warunkach gospodarczo-financeowych. Wiele przedsiębiorstw zostało zlikwidowanych, a rynek pracy gwałtownie się skurczył. Aby uniknąć bezrobocia, znaczna liczba osób decydowała się na wcześniejsze przejście na emeryturę. W rezultacie wzrosła liczba wypłacanych przez ZUS świadczeń, co nadwyrężyło fundusze ubezpieczeń społecznych. W związku z tym konieczne stało się zreformowanie systemu ubezpieczeń. Pod koniec lat 90. została przygotowywana zasadnicza reforma emerytalna.

Istotna rola w transformacji ustrojowej

W 1999 roku reforma systemu ubezpieczeń społecznych wprowadziła istotne zmiany w sposobie obliczania emerytur, które odtąd miały być uzależnione od sumy odprowadzonych składek, a nie, jak wcześniej, głównie od stażu pracy. Dla ZUS oznaczało to konieczność przeliczenia milionów świadczeń oraz utworzenia kilkunastu milionów indywidualnych kont dla ubezpieczonych. Realizacja tak skomplikowanej operacji wymagała nowoczesnego systemu informatycznego. Pierwsze moduły Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS uruchomiono właśnie w 1999 roku. Obecnie KSI jest jednym z najnowocześniejszych systemów tego typu na świecie. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń wprowadzono także dodatkowe formy oszczędzania na emeryturę, znane jako II i III filar.

ZUS lider e-administracji

Już pod koniec lat trzydziestych XX wieku ZUS był uznawany za jedną z najszybciej rozwijających się instytucji ubezpieczeniowych w Europie. W XXI wieku ZUS stał się liderem w administracji publicznej w zakresie wprowadzania e-usług, takich jak e-Składka, e-ZLA czy e-akta. Wśród jego osiągnięć znajduje się m.in. elektroniczna akty prawniczych – e-akta, elektroniczna wydawania zaświadczeń A1 oraz nowe wersje Programu Płatnik i ePłatnik. ZUS umożliwił także składanie wniosków o świadczenia za pośrednictwem platformy PUE/eZUS. Dzięki tym innowacjom Polska, jako jeden z pierwszych krajów UE, wdrożyła system elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego (EESSI).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych to nowoczesny e-urząd, dostępny przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. Jako instytucja przyjazna obywatelom, ZUS pełni rolę zakładu usług społecznych, obsługując świadczenia skierowane do różnych grup społecznych, w tym rodzin oraz osób z niepełnosprawnościami. Przyznaje i wypłaca świadczenia dla rodzin w ramach programów takich jak Aktywny Rodzic, Dobry Start oraz Rodzina 800 plus.

Inwestując w nowoczesne technologie i cyfryzację, ZUS nie tylko podnosi jakość obsługi, ale także dostosowuje swoje działania do zmieniających się potrzeb społecznego społeczeństwa. Dzięki dynamicznemu rozwojowi usług cyfrowych, ZUS stał się kluczowym elementem e-państwa. Wśród instytucji administracji publicznej wyróżnia się tytułem „Lidera dostępności” dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Obowiązek realizacji przepisów

ZUS, od momentu swojego powstania, jest instytucją nowoczesną, która zawsze zapewniała terminową wypłatę świadczeń. Tak jest i dzisiaj. Stoi na straży praw i przywilejów ubezpieczonych, a także aktywnie uczestniczy w kształtowaniu polityki społecznej. Obecnie z usług ZUS korzysta około 25 mln klientów, co plasuje Zakład w czołówce największych instytucji finansowych w Polsce. Należy jednak podkreślić, że ZUS nie prowadzi własnej polityki finansowej i nie ma możliwości samodzielnego ustalania wysokości składek, emerytur czy zasiłków – politykę w tym zakresie kształtuje Parlament poprzez ustalenia ustawowe. Do jego obowiązków należy m.in. stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ich wypłacanie, wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne, prowadzenie indywidualnych kont ubezpieczeniowych i kont płatników składek, a także orzekanie o niezdolności do pracy. Zakres zadań ZUS określa ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Siedziba Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, znana jako Centrala ZUS, mieści się w Warszawie. Struktura ZUS obejmuje Centralę oraz 43 oddziały, a także podległe im inspektoraty i biura terenowe. W województwie kujawsko-pomorskim funkcjonują dwa oddziały: ZUS w Bydgoszczy oraz ZUS w Toruniu. Każdemu z tych oddziałów podlegają inspektoraty i biura terenowe, których łączna liczba w regionie wynosi 13. Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od 2024 roku jest Zbigniew Derdziuk, który wcześniej pełnił tę funkcję w latach 2009-2015.

(red)

Wyższe limity zarobkowe dla emerytów i rencistów

REGION/KRAJ ▶ Emeryci i renciści mają możliwość podjęcia pracy i dorabiania, jednak niektórzy z nich muszą przestrzegać określonych limitów zarobkowych. Od grudnia limity te będą wyższe niż w poprzednich trzech miesiącach. Bezpieczny próg przychodu wzrośnie o 86,30 zł, osiągając kwotę 5 713,20 zł brutto. Natomiast górna granica wzrośnie o 160,20 zł i będzie wynosić 10 610,20 zł brutto

Osoby, które dorabiają do wcześniejszej emerytury lub renty, powinny mieć na uwadze, że dodatkowe zarobki mogą wpłynąć na wysokość otrzymywanego świadczenia. W przypadku, gdy przychód przekroczy określone progi – 70% lub 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – ZUS może zmniejszyć lub zawiesić wypłatę świadczenia.

– Limity zarobkowe ulegają zmianie co trzy miesiące. Od grudnia 2024 roku do lutego 2025 roku granicą bezpiecznego dorabiania jest kwota 5 713,20 zł brutto, co stanowi 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Zarobki nieprzekraczające tej kwoty nie wpłyną na zmniejszenie wypłacanej przez ZUS emerytury lub renty. Aby Zakład nie wstrzymał wypłaty świadczenia, dodatkowy miesięczny przychód w grudniu, styczniu i lutym nie powinien przekraczać 130% przeciętnego wynagrodzenia, co odpowiada kwocie 10 610,20

zł brutto – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Przychód przekraczający 70% (5 713,20 zł brutto), ale nieprzekraczający 130% (10 610,20 zł brutto) przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia może skutkować obniżeniem świadczenia o kwotę przekroczenia, przy czym zmniejszenie to nie może być wyższe niż ustalona maksymalna kwota obniżenia. Ta maksymalna kwota do kolej-

nej waloryzacji, wynosi 890,63 zł dla emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, 668,01 zł dla rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy, oraz 757,08 zł dla rent rodzinnych, do których uprawniona jest jedna osoba.

Kto może dorabiać bez ograniczeń?

– Limity zarobkowe nie dotyczą emerytów, którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny (60/65 lat). Wyjątek stanowią jedynie seniorzy, którym ZUS

podwyższył emeryturę do wysokości świadczenia minimalnego (od marca 1780,96 zł brutto). W przypadku, gdy przychód z pracy przekroczy kwotę podwyższenia do minimalnej emerytury, świadczenie za dany okres zostanie wypłacone w niższej kwocie, bez dopłaty do minimum – wyjaśnia rzeczniczka.

Zarobkować bez ograniczeń mogą także niektórzy renciści. Dotyczy to osób pobierających renty dla inwalidów wojennych oraz inwalidów wojskowych, których niezdolność do pracy jest związana ze służbą wojskową. Przywilej ten obejmuje również renty rodzinne przysługujące po osobach uprawnionych do tych świadczeń. Świadczeniobiorcy pobierający rentę rodzinną, która jest korzystniejsza kwotowo od własnej emerytury ustalonej z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, również nie muszą martwić się limitami przychodów.

(red), fot. ZUS

Region/Kraj

Zarezerwuj wizytę na wybrany dzień i godzinę

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przypomina, że wizytę w placówce można umówić z wyprzedzeniem, wybierając dogodny termin. Dzięki wcześniejszej rezerwacji można ominąć kolejkę i od razu skorzystać z obsługi.

– Klient, który chce załatwić sprawę w ZUS-ie może sam wybrać dogodny termin i godzinę. Wystarczy, że wcześniej umówi spotkanie. Zarezerwować wizytę w Zakładzie może na dwa sposoby: elektronicznie, za pośrednictwem PUE/eZUS lub aplikacji mobilnej mZUS, albo telefonicznie – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Aby zarezerwować wizytę elektronicznie przez PUE ZUS/eZUS, należy zalogować się na swój profil i wybrać opcję [Wizyty] > [Rezerwacja wizyty]. W aplikacji mobilnej mZUS należy natomiast wybrać opcję [Wizyty] > [Wizyty w ZUS] > [Zarezerwuj wizytę]. Następnie należy wskazać jednostkę ZUS-u, w której chcemy umówić wizytę

oraz temat sprawy, która nas interesuje. Do wyboru są m.in.: emerytury i renty, sprawy dotyczące firm i pracujących, świadczenia dla rodzin, zasiłki i świadczenia rehabilitacyjne, obsługa osób niesłyszących, a także profil PUE i profil zaufany. Po dokonaniu wyboru tematu sprawy, na ekranie pojawi się kalendarz z bieżącym tygodniem oraz dostępne terminy rezerwacji wizyt.

– Pierwszą wizytę można zaplanować na godzinę 8:00, a ostatnią na 14:40. W poniedziałki dostępne są również terminy do godziny 16:40. Po przybyciu do ZUS-u, na biletomacie należy wybrać opcję [Wizyta zarezerwowana] i wprowadzić swój login do PUE/eZUS. Pamiętajmy, że w każdej chwili można odwołać umówioną wizytę. Wystarczy na

PUE ZUS/eZUS w zakładce [Wizyty] wybrać opcję [Przegląd i anulowanie rezerwacji] > [Anulowanie rezerwacji], a w aplikacji mZUS w zakładce [Wizyty w ZUS] kliknąć [Odwołaj wizytę] – wyjaśnia rzeczniczka.

Zarezerwuj wizytę telefonicznie

Klienci, którzy nie posiadają jeszcze konta na platformie e-ZUS, mogą umówić wizytę telefonicznie. Aby zarezerwować spotkanie z pracownikiem Zakładu w jednej z placówek Oddziału ZUS w Bydgoszczy lub w jego podległych jednostkach (w Inowrocławiu, Nakle, Świeciu, Tucholi, Żninie oraz Sępólnie Krajeńskim), należy zadzwonić pod numer 52 341 81 26. Rezerwacja wizyt w placówkach Oddziału ZUS w Toruniu oraz w jego podległych jednost-

kach (we Włocławku, Grudziądzu, Lipnie, Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Rypinie oraz Golubiu-Dobrzyniu) odbywa się pod numerem 54 230 73 76.

Podczas rezerwacji wizyty należy podać swoje dane: imię, nazwisko, PESEL lub serię i numer dokumentu tożsamości oraz numer telefonu komórkowego. Dodatkowo konieczne jest wskazanie placówki, w której ma się odbyć wizyta, oraz sprawy, która będzie omawiana z ekspertem ZUS. Należy również określić dzień i godzinę wizyty. Na podany przez klienta numer telefonu zostanie wysłana wiadomość SMS z informacjami o terminie oraz numerze rezerwacji. Numer rezerwacji należy wpisać na ekranie urządzenia do wydawania biletów w placówce ZUS-u.

(red)

Na Andrzejki w ping ponga

WYDARZENIE ▶ W minioną sobotę w gminie Książki odbył się Andrzejkowy Turniej Tenisa Stołowego. To dość oryginalny sposób na świętowanie imienin Andrzeja

W rywalizacji wzięli udział uczestnicy w dwóch kategoriach wiekowych, w tym również kategorii kobiecej. Atmosfera była pełna sportowych emocji i zdrowej rywalizacji! Gratulujemy zwycięzcom. W kategorii do lat 15 triumfował Miłosz Witomski,

w kategorii open kobiet Iwona Karłowicz, zaś w kategorii open mężczyzn Maciej Paradowski.

— Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział w turnieju i wspólne stworzenie wyjątkowego wydarzenia. Zawodnikom składamy ogromne gratu-

lacje i życzymy dalszych sukcesów sportowych! Do zobaczenia na kolejnych wydarzeniach sportowych — podsumowuje Urząd Gminy Książki.

(ak)

fot. UG Książki

Wydarzenie

Uwierz w sport

27 listopada br. uczniowie klas IV i V Szkoły Podstawowej nr 3 wzięli udział w akcji pn.: „Uwierz w sport”.

Wydarzenie miało na celu pokazanie, że sport nie ma barier i jest najlepszą platformą do budowania właściwych postaw dzieci i młodzieży, ponadto zachęca do aktywności fizycznej oraz służy dbałości o kształtowanie sprawności psychofizycznej i mo-

torycznej młodego społeczeństwa. Ambasadorami wydarzenia byli uznani sportowcy i trenerzy: Tomasz Twardowski, Karolina Walichniewicz-Mućka, Agnieszka Kruszkowska, Katarzyna Socha oraz Patryk Tołkaczewski. Warsztaty kulinarne z przygotowania

zdrowych, pełnowartościowych i prostych posiłków dla uczniów poprowadziła dietetyk Maria Nowak. Projekt objęty patronatem Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Oprac. B. Walas
fot. UM

Wydarzenie

Pływanie z Mikołajem

Fundacja Strefa Aqua organizuje Mikołajkowe Zawody Pływackie.

Już 7 grudnia można wziąć udział w zawodach i wspólnej zabawie, które odbędą się na Pływalni Miejskiej im. Pawła Bączyńskiego. Rozpoczęcie imprezy przewidziano o godzinie 9:30. Czekają puchary dla wszystkich uczestników sztafet przyjacielskich oraz rodzinnych. Atrakcją imprezy będzie

roztańczony Święty Mikołaj. Rozgrzewkę zapewnią wodzirej Xavier. Każdy uczestnik otrzyma medal oraz watek cukrową. Startowe wynosi 50 zł, a zapisy są przyjmowane pod numerem tel. 532 495 289.

Oprac. B. Walas
fot. nadesłane

WĄBRZEŹNO-CWA.PL

Znajdziesz nas również na:

Wąbrzeźno-CWA

@wabrzeznoCWA

